

Kétszer ad, ki gyorsan ad – segítséget kérünk!
Ezúton fordulunk
Önökhöz/Hozzátok segítségért!

Címlapon:
 Fotó: LD Archívum

**ROMA
 LAP**
 Megjelenik
 havonta

a Magyarországi Nemzeti
 és Etnikai Kisebbségi
 Közalapítvány
 és a Foglalkoztatáspolitikai
 és Munkügyi Minisztérium
 támogatásával.

Kiadja: az „Oktatási
 és Továbbképzési
 Központ” Alapítvány
 5000 Szolnok, Aranka utca 3.

Telefon/Fax:
 06-56/513-952, 513-953,
 513-954

Levelezési cím:
 SZOLNOK Pf.: 77 5001
 e-mail: lungodrm@axelero.hu
 Internetcím:
 www.lungodrom.hu

Főszerkesztő: Paksi Éva

Főmunkatárs: Farkas Kálmán

Tervezőszerkesztő:
 Gudmon Andrásné

Munkatársak:
 Hegedűs Sándor,
 Józsa Zoltán, Lukács Ilona,
 Nyári Gyula

Rácz Lajos

Szerkesztőségi titkár:
 Pálfi Elvira

Felelős kiadó: Farkas Flórián

Nyomdai munkák:
 KARCAGI NYOMDA KFT.
 Felelős vezető:
 Tankó Csaba
 ügyvezető igazgató
 ISSN 1216-982X

Fájdalom, de egy 15 éves abonyi kislány a közelmúltban nagyon súlyosan megbetegedett. Mindannyian jól tudjuk, hogy a leukémia mennyire embert és családtagokat testileg, lelkileg egyaránt megtörő hatalmas erőfeszítéseknek kitévő betegség. **Rékasi Edina** ebben a borzasztó betegségben szenved. A kislány jelenleg Budapesten áll gyógykezelés alatt.

Segítsünk, hogy felépülhessen és hazatérhessen!

A gyógykezelés rendkívül költséges, a nehéz helyzetben lévő család számára pedig szinte elviselhetetlen anyagi terhet jelent. Ezért gondoltuk úgy, hogy segítenünk kell!

Minden felajánlást szívesen veszünk. A gyógyulás érdekében a következő bankszámlára várjuk felajánlásait:

Rékasi Edvárd: 11774457-04205221

Felhívás

Súlyosan mozgáskorlátozott emberként született a ma 20 éves, Ózdon élő **ifjú Ganyi Károly**. Küzd betegségeivel, a meg nem értésekkel és állandóan a miértre keresi a választ. De találkozik jó akaratú emberekkel, akik segítenek, próbálják megérteni a fogyatékkal élő emberek világát. Ezt a világot mutatja be, tárja elénk az ózdi szerző „Tolókocsi nem akadály” című művében. Sugallja, hogy az olvasó élje át a szereplők helyzetét, hozzon egy belső döntést. A teljes átélés elősegíti, hogy azonosulni tudjon a mű írójával, így megértse közlésének lényegét. Ifjú Ganyi Károlynak Isteni hite adja ehhez az erőt, mert szereti az embereket, bízik a humánus erejében.

Tisztelt leendő olvasó!

Vegye úgy kezébe ezt a kiadványt, hogy tartalmával pozitívan tudjon azonosulni! Vásárlásával (300,- Ft/db) hozzájárul ahhoz, hogy a fiatal ember az eladásokból befolyt összeget életfeltételeinek javítására fordíthassa.

Elérhetőség: Ganyi Károly,
 3600 Ózd, Árpád vezér út 19. fsz. 2.
Telefon: 06-48/473-179
E-mail: karesz1984@freemail.hu

„...amíg a toll ki nem esik a kezedből...”

Az utolsó JEGYZET (Részletek Farkas Kálmán: Ember a viharban című memoárjából)

„Magyarország egyik legjelentősebb cigány famíliájából származom. A Farkas-Ökrös-Suki-Lázók roma nemzetség gyökerei évszázadokra vezethetők vissza. Két cigánytelepen cseperedtem. Az egyik a szülőhelyem, a miskolci Gordon, ahol a Mészáros utca egyik hátsó lakásában, a fiákeres zsidó Bobkó bácsiék házában hozott világra Ökrös Mari. A Szent Anna templomban tartottak keresztvíz alá. Gyerekemberként azonban már Törökszentmiklóson, a Csisznyikóban élek.

Ez a két cigánytelep volt jellemformáló kohóm, mert azt vallom: nem elégséges romának születni, annak is kell maradni a sírig. S ennek nem külsőséges jegyekben, hanem érzelmekben, születésvállalásban kell megmutatkozni. Aki megtagadja gyökereit olyan kór kíséri végig életútján, amely lelkiismeretének pusztulásához vezet.

1930. március 9.-én születtem. Hátrahagytam hetvenhárom évemet. Ebből csaknem negyven esztendőt éltem le a betűk, az újságcsinálás, az ólom világában, egy helyen: a Kelet-Magyarország Szerkesztőségében. A redakció küszöbét 1953 februárjában léptem át.

Én vagyok Magyarország első roma újságírója.”

„Hallatlan boldog voltam, amikor másnap a lapban megláttam az írásomat. Örültem, büszke voltam, hogy a törökszentmiklósi cigánysorról valamikor elindult cigány gyerekből „újságíró” lett. Bár már akkor is

megszenvedtem minden írással, ami a kezem alól került ki, ám akkor még nem tudhattam, milyen felelősségteljes munka az újságírás, mely sok-sok tanulással, állandó stresszel, készenléttel, idegfeszültséggel jár. Egyre inkább azt éreztem az idő múlásával, hogy állandó keresztútban vagyok, mert úgy kellett megfelelnem a „párt” elvárásainak, hogy legalább ne álljak szembe a közvéleménnyel, és saját lelkiismeretemmel.

Kötéltáncoshoz hasonló az újságírói munka és hivatás. S míg a toll ki nem esik a kezedből, állandóan egyensúlyoznod kell, miközben sokan azt nézik, esetleg mások várják is!, mikor zuhansz alá, semmisülsz meg. S ez állandóan ott feszül fejed fölött, s mint Damoklész kardja állandóan figyelmeztet. Különösen ha még mellesleg tudatában vagy annak, hogy cigány vagy. Harmincöt esztendei aktív újságírói munkámon végigkísért ez a feszültség, s akkor is, amikor üzemi lapok szerkesztőjeként tevékenykedtem hosszú ideig.”

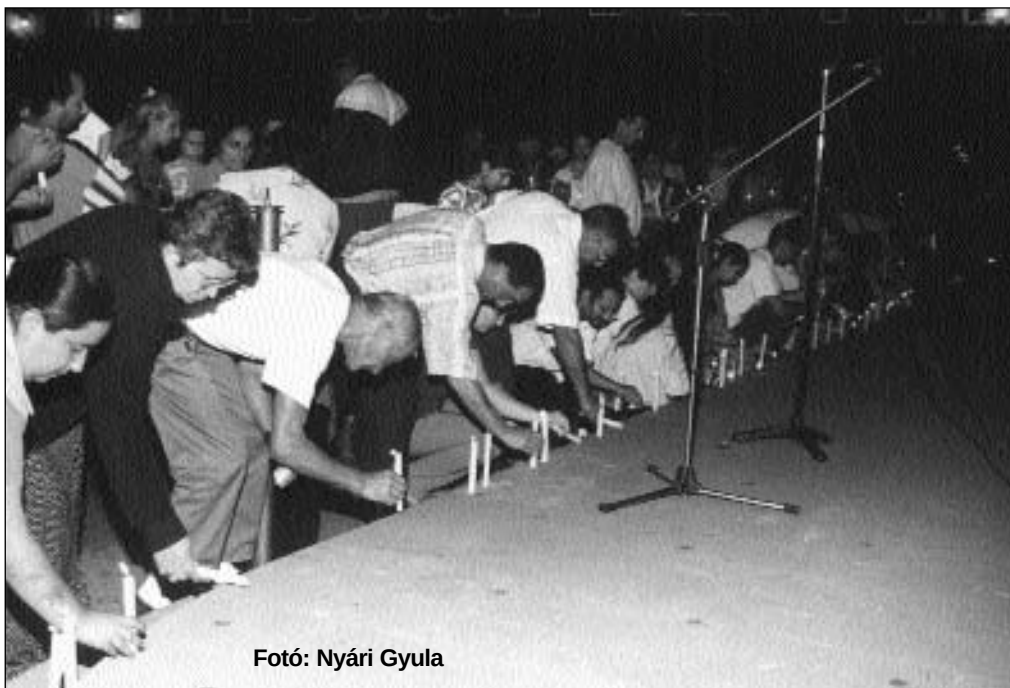
„...azt szokták mondani, hogy az újságíró nem megy nyugdíjba. Csak akkor, ha kiesik a toll a kezéből.”

2004. augusztus 8-án örökre kiesett a toll Farkas Kálmán kezéből...

Augusztus 24-én Sóstófürdön, házuk kertjében helyeztük örök nyugalomba Kálmán bácsit

Fotó: Hidvégi B. Attila Romaweb

Fotó: Nyári Gyula

MEGEMLÉKEZÉSEK A ROMA HOLOKAUSZT 60. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL

♣ 1944. augusztus 2-ről 3-ra virradó éjjel több mint 3 ezer cigány férfit, nőt és gyermeket mészároltak le az SS katonák az Auschwitz-birkenai táborban. Az áldozatul esett összesen mintegy félmillió roma közül 23 ezren Auschwitzban lelték halálukat. Minderről a Cigány Világszövetség kongresszusának határozata alapján 1972 óta emlékeznek meg a világ számos országában. Hazánkban is több településen tartottak megemlékezéseket. Nagykanizsán dr. Göncz Kinga, az esélyegyenlőségért felelős tárcanélküli miniszter, Pécsen Hornungné Rauh Edit, az Esélyegyenlőségi Kormányhivatal elnökhelyettese vett részt a megemlékezéseken. Medgyessy Péter a Roma Polgárjogi Alapítvány holokauszt megemlékezésen vett részt. „Együtt emlékezzünk egy olyan időszakra, amikor a kirekesztés, a gyűlölet, az egymással való leszámolás, a máság nem tűrése volt jellemző – kezdte beszédét a kormányfő. „A roma holokauszt nem a romák ügye, hanem mindannyiunkké – mondta Medgyessy Péter. – Egy Magyarország van és közösek az emlékeink, és közös kell legyen a jövőnk, sikereink, és adott esetben bukásaink, bűneink és megtisztulásunk.

ELSŐ ÍZBEN...

♣ Első ízben adták át a Csalog Zsolt-díjat, a nemzeti és etnikai kisebbségekkel való harmonikus együttélés terén kifejtett munka elismeréseként. A díjazottak: a Gandhi Közalapítványi Gimnázium és kollégium, Illésné Áncsán Aranka, Virág Tamás és Derdák Tibor. A díjakat a Holokauszt Dokumentációs Központ és Emlékgűjtemény Páva utcai épületében adták át. A bírálóbizottság a díjjal – melyet az Oktatási Minisztérium, a Raoul Wallenberg Alapítvány, a Raoul Wallenberg Egyesület, a Települési Önkormányzatok Országos

Szövetsége és a Roma Polgárjogi Alapítvány alapított – etikai mércét és példát kíván állítani a magyar társadalom és politikai közélet elé.

FEKETÉN-FEHÉREN

♣ Vámos Zoltán és Ladányi Anita „Feketén-fehéren című fotókiállítását nyitotta meg Teleki László romaügyekért felelős politikai államtitkár és Őri István, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium közigazgatási államtitkára augusztus 16-án a minisztérium Zöld Galériájában. A fotókiállítás anyaga a Heves megyei cigánytelepeken élő emberek életkörülményeit mutatja be fekete-fehér fotókon keresztül.

rülményeit mutatja be fekete-fehér fotókon keresztül.

KÖRÖZIK KRASZNAI JÓZSEFET

♣ Nemzetközi elfogatóparancsot adott ki a zámolyi romák szószólójaként ismertté vált Krasznai József ellen a Székesfehérvári Városi Bíróság. Krasznai három alkalommal nem jelent meg a bíróságon. Ellene kétrendbeli megrovás, tízrendbeli választási csalás, személyi szabadság megsértése és közúti veszélyeztetés büntette, illetve segítségnyújtás elmulasztásának vétsége miatt folytatnak eljárást. Krasznai az első tárgyaláson megjelent, az

ellene felhozott vádak nagy részét tagadta. Az azt követő három tárgyalástól azonban távol maradt, ezért elfogatóparancsot adtak ki ellene, mely május 1-je után vált nemzetközi érvényűvé. Lapinformációk szerint Krasznai József továbbra is Strasbourgban van.

BÚTOROK ÉS RUHANEMŰK A RÁSZORULÓ ROMA CSALÁDOKNAK

♣ Bútorokat és ruhaneműt osztott szét Jászladányban a rászoruló roma családok között a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Etnikai Érdekvédelmi Egyesület. Pálfi Tibor elnök elmondta, hogy a jász-sági településen a közelmúltban 350 fővel alakult meg az egyesület alapszervezete.

KITÜNTETÉSEK AUGUSZTUS 20. ALKALMÁBÓL

♣ Államalapító Szent István ünnepe alkalmából roma közéleti személyiségeket is kitüntettek a Belügyminisztérium központi épületében augusztus 18-án. Elismerést kapott Mezei István, a Magyar Labdarúgó Szövetség Cigány Válogatott szakmai igazgatója, Bernáth Gábor, a Roma Sajtóközpont igazgatója, Dógi János, a „A művelt cigányifjúságért” Alapítvány programvezetője, valamint Pádár László, a Győr-Moson-Sopron Megyei Cigányok Érdekvédelmi Szervezet elnöke.

VITATOTT MUNKAHELYI DISZKRIMINÁCIÓ A TESCO-NÁL

♣ „Sajnálom, felsőbb utasítás, az ötvenedik életévet betöltöttetek és romákat nem veszünk fel” – állítólag ezzel a válasszal utasítottak el két, biztonsági őrnek jelentkező roma fiatallembert a Tesco-nál. A biztonsági szolgálatot végző vállalkozó azt mondta, ő erről az esetről nem tud és számos roma alkalmazottjuk van. Ugyanakkor az egyik hírügynökség által készített

hangfelvételen a biztonsági fővállalkozó cég egyik munkatársa egy kérdésére válaszolva elismeri, hogy nem vesznek fel romákat.

AZ ORVOS SZERINT ÁRTATLAN A RENDŐR

❖ Az orvos szakértői vélemény szerint öröklött szívbetegsége okozta a 19 éves **Jakab Richárd** halálát, aki július 25-én Kecskeméten rendőri intézkedés közben halt meg. A Bács-Kiskun megyei főügyészhelyettes szerint Jakab Richárd nagyon ritka, genetikai eredetű betegsége olyan előrehaladott állapotban volt, hogy a belső szervekben már elváltozást okozott. Az orvos szakértő szerint a rendőri intézkedés és a halál időpontja között van, de nem ok-okozati összefüggés, mert a fiatalember rövid időn belül mindenképpen meghalt volna. A szakvélemény alapján az intézkedő rendőr nem tehető felelőssé az elhunyt fia-

taleMBER haláláért. A főügyészhelyettes megerősítette, hogy az elhunyt családjának ügyvédjétől és a férfi testvérétől is érkezett indítvány új orvos szakértő kirendelésére és most már meg lehet vizsgálni ennek indokoltságát.

ELHUNYT BANDOR TAMÁS

❖ **Bandor Tamás** 1976-ban született Sátoraljaújhelyen. Vezetett gyermektáborokat, szerkesztett módszertani kiadványokat a Nemzeti Egészségvédelmi Intézetnél, volt a Magyarországi Cigányokért Közalapítvány titkára, egy időben ő felelt a hírműsorokért a Rádió C-ben. Legutóbb az Oktatási Minisztérium szakértőjeként dolgozott. Éveken át publikált az *Amaro Dromnak*. Betegsége néhány hónap alatt elvitte. Családja, barátai és ismerősei június 30-án búcsúztak tőle a Farkasréti Temetőben.

Kormányválság!

184 óra krónikája

Lemondott Medgyessy Péter

❖ **Augusztus 18.** **Medgyessy Péter** kormányfő bejelenti, hogy miniszteri poszton kíván változást a kormányban. – **Kuncze Gábor**, az SZDSZ elnöke közli, hogy pártja nem fogadja el **Csillag István** leváltását és nem állít új jelöltet. Kijelenti: nincs meg a kellő bizalom a kormányfő iránt.

❖ **Augusztus 19.** Az MSZP- és az SZDSZ-frakció koalíciós egyeztetést tart. **Medgyessy** rendkívüli sajtótájékoztatót bejelenti: „vagy ma estig az SZDSZ megerősíti a miniszterelnök iránti bizalmat, vagy augusztus 26-ig megteremtik a feltételeit új miniszterelnök választásának. Ha erre nem kapok biztosítékot, augusztus 27-én reggel írásban személyesen benyújtom a lemondásomat.” – **Kovács László**, az MSZP és **Kuncze Gábor**, az SZDSZ elnöke közli, hogy mindkét kormánypárt elkötelezett a koalíció mellett. Délután az MSZP elnökségének rendkívüli ülése után bejelentik, hogy elfogadják **Medgyessy** lemondását.

❖ **Augusztus 20.** A Mozaik Klubja közli, hogy a miniszterelnök személyéről rendkívüli pártkongresszusnak kell döntenie. **Gyurcsány Ferenc** miniszter bejelenti, hogy vállalja a jelölést. Később **Kiss Péter** is támogatja a többes jelölést.

❖ **Augusztus 21.** **Kiss Péter** kancelláriaminiszter igent mond a miniszterelnök-jelöltségre. Az MSZP-frakció szimpátiaszavazásán a kormányjelöltek közül **Kiss Péterre** szavazna a legtöbben (90), a második helyen **Veres János** pénzügyminisztériumi államtitkár (80), a harmadik helyen **Gyurcsány Ferenc** végez (73). A képviselőcsoport bármely döntés esetén biztosítja az új miniszterelnök megválasztásához szükséges szavazatszámot. Este az MSZP országos választmánya **Kiss Pétert** (103) és **Gyurcsány Ferencet** (99) állítja miniszterelnök-jelöltnek. **Veres János** 31 támogató voksot kap.

❖ **Augusztus 22.** A Magyar Televízióban **Medgyessy Péter** úgy nyilatkozik: még nem döntötte el, hogy maga mond le, vagy elfogadja a konstruktív bizalmatlansági indítványt.

❖ **Augusztus 23.** A két jelölt megkezdte „kampányát”.

❖ **Augusztus 24.** **Mádl Ferenc** köztársasági elnök fogadja **Szili Katalint**. Azt nyilatkozták: egyöntetű érdek, hogy az új kormány minél előbb felálljon.

❖ **Augusztus 25.** **Medgyessy Péter** kormányfő négyszemközt találkozót tart **Mádl Ferenc** államfővel. Nem mondott le, „a helyzetet tekintették át” a Sándor-palotában. Az MSZP rendkívüli kongresszusa délután összeült, s tanácskozása alatt **Medgyessy** benyújtotta lemondását. Miniszterelnöknek **Gyurcsány Ferencet** jelölte a kongresszus.

SZENT ISTVÁN-NAPI KITÜNTETÉSEK

❖ **Mádl Ferenc**, a Magyar Köztársaság elnöke – a miniszterelnök, a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter és a nemzeti kulturális örökség miniszterre előterjesztésére – augusztus 20-a, államalapító Szent István király ünnepe alkalmából állami kitüntetéseket adományozott. A Ma-

gyar Köztársaság Érdemrend Lovagkeresztje (polgári tagozat) kitüntetést adományozta **Bangó Margit** előadóművésznak, **Fátyol Tivadar** zeneszerzőnek, koreográfusnak, előadóművészek, a Magyar Televízió Roma Magazin Szerkesztőség szerkesztőjének, **Lakatos „Peczek” Géza** előadóművészek, dzsesszdobosnak. A Magyar Köztársaság Ezüst Érdemkereszt kitüntetését kapta **Farkas Kálmán**, lapunk augusztus 8-án elhunyt főmunkatársa.

Összeállította: Paksi Éva

A hónap hírei • A hónap hírei

NAGYON FÁJ

FARKAS KÁLMÁN (1930–2004)

Vannak helyzetek, amikor cserbenhagynak a szavak, amikor a szétzilált gondolatok képtelenek értelmes mondatokká sűrűsödni, amikor csak az érzelmek hitelesek, minden jelző sápadt, roskatag, ügyefogyott és hamisnak tűnhet.

Arany János, költészetünk egyik fejedelme, akinél avatottabb, értőbb mestere aligha akadt a magyar nyelvnek, Juliska lánya halálakor hiába görnyedt a papír fölé. Hosszú napokon át igyekezett versbe szedni a mérhetetlen csalódást, hogy az égiek elvették tőle a legféltettebb kincsét. Hasztalan próbálta szavakba önteni a keserűséget, a szívét-lelkét ért csapás nyomán érzett dühöt, a pótolhatatlan veszteség okozta kínokat.

Fenn maradt az a néhány papír. Versszak versszak alatt, vastagon átsatírozva. Egy-egy árván maradt hívorím, öt-hat változatban is megkísérelt kezdősorok. Végül – alighanem teljesen összeroppanva – zöld tintával áthúzta az egészet, s a lapszélre írta azt, ami szerintem valamennyi elhunythoz, vagy elhunytól szóló költeményénél nemezebb, igazabb: „Nem megy! Nagyon fáj!!!”

Nem hittem, hogy valaha magam is megélek hasonlót, pedig most bekövetkezett. Képtelen vagyok érzelmeimet félretenni, s méltó szavakkal ecsetelni azt a veszteséget, amit **Farkas Kálmán**, a hazai roma újságírás nagy öregje, atyai jó barátom, jeles példaképem, az első magyarországi cigány újságíró halála kapcsán megfogalmaznom kötelesség lenne. Nagyjából két hete, minden este azzal az igény-nel ültem le a számítógép elé, hogy megfogalmazzam életem egyik legfontosabb nekrológját. Ami eddig nem fordult még soha elő: üresnek, hamisnak, kopottasnak, közhelyszerűnek láttam minden mondatom. Mára feladtam, akárcsak Arany. Nem megy! Halála nagyon megrendített, s rettenetesen fáj.

A temetése viszont felemelő volt, méltó az életéhez. Nem hiszem, hogy **Váci Mihály** óta

sokszor búcsúzott ekkora tömeg a város nagy fiától. Ellenzéki és kormánypárti országgyűlési képviselők, államtitkár, kormányhivatalok vezetői, országos, megyei és városi kisebbségi képviselők, **Lakatos Menyhérttel** az élükön a pályatársak, újságírók, muzsikusok, könyvtárosok, rokonok, barátok és tisztelők sokasága állt a ravatala mellett. Alighanem Kálmán bátyánk lett volna a legbüszkébb arra, ha ezt a látványos egységet néhány fontos roma ügy mellett hasonlóképp megtapasztalja...

Szép, igazán szép beszédek méltatták az utat, amit végigjárt, s a módot, ahogy végigjárta. Közéleti tisztességét, bölcsességét, s számos más erényeit.

Hálás voltam, hogy egyik emlékező szavát sem hagyta el az ilyenkor megszokott, megfakultan pátoszos: „emléked megőriz-zük” fordulat.

Farkas Kálmán emlékét ugyanis nem őrizni, búra alá tenni, hanem terjeszteni kell.

Egy zszurnaliszta addig él, amíg írásai, példája eleven. Vegye fel nevét egy roma könyvtár, amelyek létrehozásáért annyit kardoskodott! Alapítsunk Farkas Kálmán-díjat, amelyet évente, a születése napján kapjon meg egy arra méltó fiatal roma újságíró! Kapja nevét egy ösztöndíj, amit Miskolc és Törökszentmiklós – az egész későbbi életét meghatározó két cigánytelepnek a Gordonnak és Csisznyikónak otthont adó városok – arra legméltóbb cigány tanulója kaphat meg! Érvük el, hogy Nyíregyházán, szeretett városában, emléktábla hirdesse, hogy itt járt közöttünk, hogy itt élt és alkotott. Hogy e helyt vívta hétköznapi csatáit szinte egy életen át, s főleg, hogy miért küzdött, mit tanított és mit akart elérni.

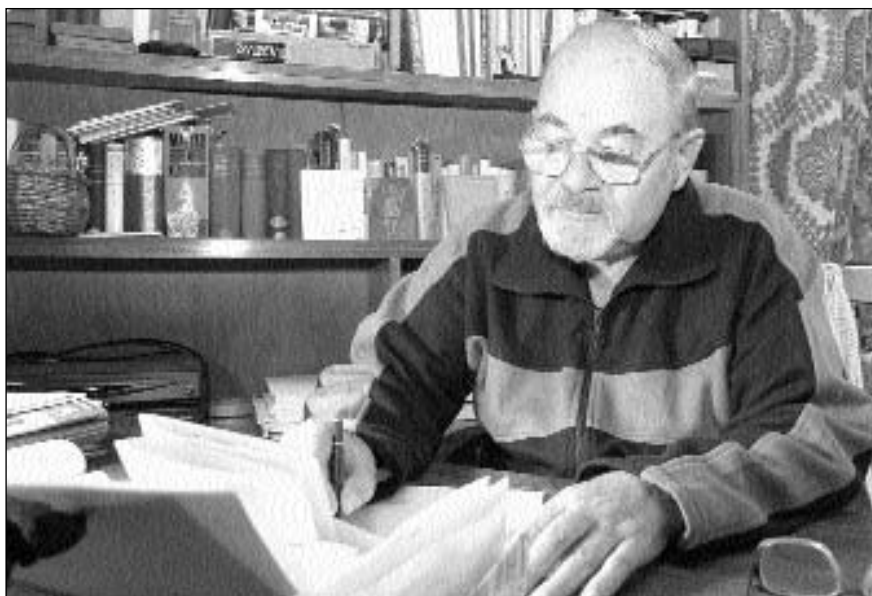
Az írással az ember túl tudja emelni magát a halálon. Amíg Farkas Kálmán gondolatai közöttünk élnek – nem kell feltámadására várunk –, mert ő maga is végig közöttünk él.

Hegedűs Sándor

Lungo drom – hosszú út

– Farkas Kálmán küzdelmei és sikerei –

„Gordon.
Meghatározhatatlan
és mégis élő,
elevenen lüktető,
megfoghatatlan, ám mégis
markánsan kitapintható,
s elkülönült lakónegyede volt
Miskolcnak.
Ebben a bádogg, vályog,
tégla és ki tudja
meghatározni, mi mindenből
összeeszkábált, égre nyíló
lakásokban fészkelte
a csóróság, s télen didergett
a remény, forró nyarakon
a nyitott kanálisokon folyt
a szennyvíz, áradt a bűz
a mesterek utcájba,
a Mészáros, az Ács,
a Lakatos, a Kalapos
és a többiek.
Ezek a Gordon,
a cigányváros központjából
indultak és lejtve
a Vörösmarty utcára futottak,
ahol a szegénység szennyét
elnyelték a szennyvízelvezető
csatornák.
Az apró utcákban,
mint az ólakat úgy építették
egymásnak háttal
a sorlakásokat.”
(Farkas K.:
Gordoni ceruzarajzok)

első cigány újságírójának az otthona ez, a már íróvá vált újságíróé, aki két évvel ezelőtt – 70. születésnapján – **Lakatos Menyhérttel**, a híres cigány írófejedelemmel és a nem kevésbé neves fafaragóművésszel, **Orsós Jakabbal** együtt vehette át az Országos Cigány Önkormányzat (OCÖK) kitüntetését.

A valós távolságot nézve Miskolc és Sóstófürdő között nincs száz kilométer. A Gordontól, a törökszentmiklósi Csisznyikón át idáig megtett lélektani út hossza – addig, amíg Farkas Kálmán 1989 végén a Kelet-Magyarországtól nyugdíjba nem ment – viszont aligha mérhető. **Lungo drom** – hosszú út –, ahogy a roma mondja.

Arról faggattam, melyek voltak e hosszú út legfőbb állomásai?

Kálmán bácsi beteg. Sok gonddalbajjal küszködik, de mesél. Időnként ugyan nehezen veszi a levegőt, megmegpihen, de mesél, mert büszke arra, hogy ebben a maga által megteremtett „világban” fogadhatja látogatóit, akik nem kevesen vannak. Sokan szeretnének írásban – mások képekben is – megörökíteni, hogyan él a nemcsak város- és megyeszerte ismert cigány író. S Ő hagyja szívesen, hogy akár kamerával, akár csak szemünkkel megörökítsük a környezetet, amelyben – most már – szinte minden

napját tölti. Beszél azért is, hogy példa lehessen. Példa lehessen azok számára, akik még ma is a Gordonthoz, Csisznyikóhoz hasonló telepeken élnek. Lássák, hogy van kiút. Hogy másoknak is megadatik az, ami neki. Az igyekezet, hogy kikeményjen a „cigányvilágból”. Abból a világból, mely a Horthy-rendszerben – amikor ő gyerek volt – legszegényebb része volt a társadalomnak. Korunkban sem a legnagyobb megbecsülést élvező réteg. Talán csak az Ökrös Marikból van több valamivel. Így a remény is több a felemelkedésre.

Ökrös Mari a Gordonban, egy zsidó fiákeres hátsó udvarában – a Mészáros utcában – szülte meg fiát, Kálmánt. Nem sokkal ezután a család a törökszentmiklósi Csisznyikóba költözött. Nem volt minőségi váltás a környezetet tekintve. (Erről több könyvében is ír.) Ökrös Mari tervei viszont mások voltak, mint az ott élő cigány anyáké.

A gyökerek

– Anyám ösztönzésére közel tíz kilométert gyalogoltam naponta, hogy kijárhassam az elemít. A cigányvégről, a felvégről tettem meg ezt az utat az alvégre,

hogyan iskolapadba ülhessek. Mindezt azért, mert anyám elhatározta, hogy úriemberré nevel. Bár nem olyan idők jártak, hogy álmodni lehetett volna akár még csak a holnapról is, a távolabbról meg nem is beszélve. Mégis minden áldott nap megrakott tarisznyával jött a Kálvária-iskolába, hozta az ebédet. Tudniillik, akkor még délelőtt-délután jártunk iskolába, és ha azt akartuk, hogy ne késsünk el, igyekeznünk kellett vissza az órákra.

Anyám délelőtt kereskedett – tollal, ócskaruhával –, s amit útközben keresett, abból almát, zsíros kenyeret, s más ezekhez hasonló fenséges étkeket tett a mindig tiszta, s mindig hófehér damaszt kendőre. Míg én ettem, anyám nézett a kápolna sarkából. Tudatos volt-e, vagy csak ösztönös a mindennapos fehér damaszt kendő, már soha nem derül ki. Bennem viszont – azt hiszem – ezzel is elvetett egy apró magot.

Közben megsárgult fényképet nézünk egy batyus cigányasszonyról, aki semmiben sem különbözik többi sorsátársától, csupán abban, hogy ő Ökrös Mari.

Balogh József, egykori fiatal kolégája – ma is barátja – vallja: Kálmántól sokat tanultam. Fiatal nyomdász fiú voltam, s valami oknál fogva, magam sem tudom miért, az akkor már tekintélyes újságíró befogadott a társaságába. Farkas Kálmántól tanultam meg, miért van két-három kanál, meg villa és kés a tányérok mellett. Kálmán tudta, mikor melyiket kell előszedni. Kálmán mindent tudott, amit tudni kellett egy embernek, aki társaságban megfordul. Ő tudta, hogy kell rendelni egy étteremben.

Ehhez bizonyára köze volt az indulásnak. A környezetnek. Annak, hogy mindent meg akart tanulni, s amit megtanult, másoknak is megtanítani. Talán büszkeségből. Még inkább azért, mert bizonyítani akart. Mert ezt tanulta Ökrös Maritól. Az anyától, aki igen vallásos volt. Miután fiát megebédeltettem, mindig bement a kápolnába imádkozni.

– Érttem. Kálmánért. Negyvenötben mégis a kommunista pártba lépett be. Azt tartotta a szegények pártjának. Ugyanakkor tagja volt a Mária Kongregációnak, s eljárt a római katolikus öregasszonyokhoz az alvégre, s minden nagy ünnepet velük töltött. Ilyenkor engem is magával vitt. Hogy majdan a társaságbeli viselkedés szabályaira éppen én taníthattam kollégáimat, ennek is volt köszönhető. Meg az is, hogy az elemi elvégzése után még a polgári iskolába is eljártam a cigánytelepről, a Csisznyikóból.

Sorstudat

– A telepről, a nádfedeles, szobakonyhás, szabad égre nyíló Kígyó utca 4. sz. alatti házból. Itt élt a család. Jómagam, nővérem két gyermekkel, és édesanyám, Ökrös Mari. Ő volt a családfenntartó, miután férje – mikor én hat éves voltam – meghalt.

Itt, a Kígyó utcában sok mindent tapasztaltam. A németek megszállták Törökszentmiklóst. Minden tizennégy éven felüli „férfit” deportáltak. Engem is felzavartak egy nagy teherkocsira, és elvittek Szajolba. Oda, ahol a Tisza-parton óriási tankcsapdákat építettek, remélve, hogy meg tudják állítani a Vörös Hadsereget. Nagy vasúti csomópont lévén itt biztosították a németeknek az utánpótlást. Ezért az oroszok állandóan bombázták a falut. A visszavonuló német csapatok körüli zűrzavart kihasználva a sáros földeken keresztül, nagy kerülővel – Tiszapüspökínél –, de hazajutottam. Megmenekültem. Nagy fordulópontra volt ez az életemben. Ekkor tudatosult bennem először, mit jelent cigánynak lenni. Erősítette ezt a tudatot azért más is. A **Horthy-rendszerben** szokásos vizitet is megtapasztaltam. A megaláztatást. Az egészségőrök – csendőrkísérettel – fertőtlenítették a putrikat, kunyhókat. Lakóikat a lakások előtt sorba állítva meztelenre vetkőztették és szőrtelenítették, fertőtlenítették.

Ebből a világból indult az érvényesülés felé. Az úriemberré válás felé. Ezért járt polgárba is. **Csokonainé Nagyidai Ilonka** igen megkedvelte a mélyről jött, de ígéretet sejtető cigányfiút. Ő hívta az önképző körbe is. Lényegében itt ismerte meg az írást. Hálás volt a tanárnőnek. Mindig segített neki hazavinni a dolgozatokat is.

Mivel polgárit végzett, az iskolázott cigányfiúra felnéztek a falu nincstelenjei. A zsellérek, kubikusok biztatására és támogatásával a községhezátára került. Mindjárt '45-ben, az új rendszer felállításakor. Gyerekfejjel lett hivatalnok, s tagja a kommunista pártnak is. Belépett, mert már a hivatalban dolgozók is mind tagok voltak. A felelőssége óriási volt a gyerekeimre: ő osztotta az élelmi-szer-jegyeket.

Fiatalon, felelős beosztásban

– A törökszentmiklósi községhezátán nagy szaktudású tisztviselők mellé kerültem: **Róna Pista** bácsi a főjegyző, **Pék József** adóügyi jegyző, **Földvári Sanyi** bácsi.

Bácsi Jóska fölöttem járt a polgárban. Ha le cigányoztak, vagy valami atrocitás ért faji hovatartozásom miatt, ő

volt a védelmezőm. Jóska barátomra ezért is emlékszem szívesen. A többiekre meg azért, mert mindegyiktől tanultam valamit. Kitől pontosságot, kitől fegyelmet vagy éppen lezseriséget. A szépírást magammal vittem.

Majd rövidesen közigazgatási jegyzővé neveztek ki. Büszkéek voltak rám a telepről jött cigányok. Én osztottam nekik a segélyeket. Mentem ellenőrizni a szegényházba is. Sokféle feladatom volt. Nekem kellett kimenni a környékbeli régi gazdaköröket is felszámolni...

Hamar Tiszabúrára helyeztek: segédjegyző lettem. Ott is igen sok cigány élt. Iskolázottságom, beosztásom révén nagy tekintélyre tettem szert körükben. Leginkább azzal, hogy nem tartottam magam másnak szegény, iskolázatlan fajtámbelijeimnél. Megéreztem már akkor azt, amiről Lakatos Menyhérttel csak évtizedekkel később beszélgettünk: „az ember ne tagadja el azt, micsoda, mert aki egyszer letagadja, beleesik egy olyan fertőző betegségbe, amely halála végéig tart. Nem kecmereg ki belőle soha, és lelkiismeret-furdalása lesz.” Nekem nincs lelkiismeret-furdalásom, mert ahogy valloam ma, úgy vallottam a legnehezebb körülmények között is, hogy én bizony cigány vagyok.

Erre bizonyíték a lakás – vendégek által látható – szinte minden díszítő-eleme: az óriási festmény, mely az egyik falat teljesen befedi, a grafikák a másik falon, a könyvek a polcon... No, meg az állandó telefonok – beszélgetés közben is –, melyek cigány barátoktól, rokonoktól, cigány-politikusoktól érkeznek. Ez utóbbiak annak ellenére is, hogy az aktív közélettől már teljesen távol tartja magát.

Hogyan tovább...

Továbblépni. Valakinek lenni. Ez motoszkált mindig a fejemben. Kalandos úton, de visszament Miskolcra. Oda, ahol megszülettem. Csak már szülők nélkül. Ökrös Mari közvetlen, féltő tekintete nélkül. A Gordon szélére, a Jósika utcára, ahol így még több lett az éhes száj. Ehhez a házhoz kicsit már közelebb volt a tanítóképző, mint a Csisznyikóhoz az elemi meg a polgári. Egyszerre járt közmunkára meg tanítóképzőbe. **Szirmai Kálmán** barátjával – a később európai hírű cigány gitárossal – rendszeresen együtt ment fát, szemet lopni. Ezzel fűtöttek otthon is, az iskolában is. Írt is róla. Arról is, hogy éjjeli zenét adtak a képzős magyar tanárnőnek. Szirmai gitározott, Farkas Kálmán énekelt, rajzolt és festett. Mindezeket a tanárnőnek.

– Ekkor még igen kevés volt a tanult, vagy tanulni vágyó cigány fiatal. Aki közéjük tartozott, arra hamarosan felfi-

gyeltek. Én is rövidesen Budapesten találtam magam a Földművelésügyi Minisztérium Tanárképzőjében. Itt ideológiai képzés folyt, és csak oda lehetett továbbmenni, ahová irányították a hallgatókat. Mezőgazdasági főiskolákra, egyetemekre, hozzájuk tartozó kollégiumokba. Egy rövid ideig még kollégium-igazgatóként dolgoztam én is. Innét kerültem Gödöllőre, az Agrártudományi Egyetem előkészítő tanfolyamára. Büszke voltam rá, hogy ilyen fiatalon tanársegéddé avattak. Bár ma már kevesen csodálkoznak ezen. Többet tudunk ezekről az időkről. Kollégáim tudták, ki vagyok én, és hommét érkeztem, hisz megkövetelték az életrajzot. Nem tagadtam benne cigányságomat.

Az egyetem nem csupán a szakmai karrier felé vezető út egyik fontos állomása volt. A magánéletemben is komoly változást hozott. Somlai Éva hallgatója volt akkor az egyetemnek. 2002. júniusában volt az aranylakodalmunk.

Közben megérkezik Éva néni is, szokás szerint a kert felől – leendő kuncsaftokkal –, hisz még mindig aktívan dolgozik kertépítő mérnökként. Saját kertjük joggal lehet a legjobb referencia bármely megbízó számára.

– Még most is mosolygok – folytatja Kálmán bácsi –, ha arra gondolok, mennyi csalafintaságot követtem el, hogy ha csak percekig is, de együtt lehessen Évával. Vigyázni kellett nagyon. Ha feletteseim bármit megszimatoztak volna, mindkettőnket kicsapnak, Évát a hallgatók sorából, engem az állásomból. A kockázat nagy volt. Mindaddig, míg el nem döntöttem, hogy megvallom szerelmemet, felfedem kilétemet, származásomat, vágyaim asszonya előtt. Feszülten készültem az izgalmat ígérő beszélgetésre. Izgalmas beszélgetés nem volt.. Éva tudta, és vállalta mindazt, amit vallottam

neki. Természetes volt. Ezt bizonyítja az elmúlt ötven év is.

Magyar lány a Csisz-nyikóban

– Nagy előkészületeket tettem, hogy a fiatal lányt felkészítsem Csisz-nyikóra. Csisz-nyikó, a cigányváros élete olyan volt, mint egy nyitott könyv. Nem lehetett titkolnivalója egyik roma családnak sem. Amit este még csak sejtettek, reggelre mindenki tudta. Az artézi kút nem csupán a víznek, hanem a híreknek is forráshelye volt.

Magyar férfi aligha költözött a telepre roma lány szerelmét követve. A lányt megtépték, kiközösítették volna. Az igazi szenzáció az volt, amikor roma fiú szöktetett meg magyar lányt vagy asszonyt, s vitte Csisz-nyikóba. Ha a roma fiú elfogadta, a cigányság kötelességének érezte befogadását. Még örültek is a magyar lánynak. Ha teheték, egész nap azon ház körül sertepertéltek, ahol lakott.

Azért nem volt gyakori az ilyenfajta asszonyszöktetés. Volt is szenzáció, amikor híre ment, hogy Kálmán viszi haza magyar feleségét. Édesanyám meg Bandi, a nagybátyám már ismerték. Ők képviselték az esküvőn a családot. A többiek meg izgatottan várakoztak. Anyám, testvérem várták, készültek nagyon az érkezésre. Majd összefutott az egész

Kálmán bácsi és Éva néni
2002. júniusában volt az aranylakodalmuk

Csisz-nyikó. Unokatestvérek, rokonok, főleg a fiatal fiúk. Ökrös Mari hiába hajkurászta őket. Főleg a fiatal roma fiúkat. A darázsderékú, csinos fiatalasszonnyal nem tudtak betelni.

Ökrös Mari oroszlánként őrizte fia asszonyát, míg azt kötelessége rövid időre visszaszólitotta Gödöllőre.

Közös küzdelmek Gödöllőn

– Ott is nagy volt a csóreszság. Reggelire egy szelet zsíros kenyér, meg valami fekete lötty járt, az is bádog-csuporban. A tanársegédek nem ülhettek a professzorok, egyetemi tanárok asztalához. Teljesen külön ebédlőben ebédtünk. Ez a rangkóráság Sipos professzor nevéhez fűződött. Alle Pál, a növény-tani tanszék vezetője igyekezett ez ellen fellépni, nem sok sikerrel. Ez persze nem változtatott volna az ellátás minőségén.

Kálmán bácsi rendszeresen részt vett olvasótáborokban

Ökrös Mari azonban most sem hagyta el fiát. A batyuzó roma asszony végigkilincselte a környékbeliek házait, kúriáit. Albérletet keresett az ifjú párnak. Így ifjú feleségemet egy nyugdíjas horthysta tábornok máriabesnyői kúriájának óriási nappalijába várhattam.

A nagyszoba kandallója is mindig hideg maradt volna, ha anyám valami rejtélyes úton nem szerez tűzfát ...nem szólva a főznivalóról. A kilométereken át való gyaloglás is ismét része lett életemnek. Máriabesnyőről a hegygerincen át, erdei úton jártam minden nap tanítani Gödöllőre. Igencsak késő volt már, mire estéknént hazavetődtem. Feleségemet csak hétvégeken engedték ki a kollégiumból.

Egyik este a hideg kandalló helyett egy kis kerek és forró vaskályha várt. Ez teljesen átfűtötte a hodályt. No meg a szerelem! Izgatott várakozással teltek a napok, hogy mikor kerül másállapotba ifjú feleségem. Ez hamar bekövetkezett, de nagyon nehezen viselte. Egyre többet hiányzott az órákról, így veszélybe került a továbbtanulása. Próbálták visszatartani, mert tudták az egyetemen: ha Éva elmegy, megyek én is. Így is történt.

Farkas Kálmán 2004. március 15-én a MUOSZ Székházában vette át az Aranytollat

A diákkori álom megvalósulása

– Kisvárdára költöztünk, feleségem szüleihez. Apósomat ugyanis oda neveztek ki a gépállomás vezetőjének, ott élt a család. Egy időre félbeszakadt oktatói pályám, melyet nagyon szerettem. Visszatalláltam azonban diákkori álmomhoz, az íráshoz. A kisvárdai gépállomás szolgálati lakásában szinte időnk sem volt megmelegedni. Apósom hamar jelezte „illetékes helyen”, hogy veje ott hagyta Gödöllőt, munkája nincs. **Siklósi Norbert**, a Néplap akkori főszerkesztője üzent értem. A lap egyik rovatvezetője lettem. Ekkor 1953-at írtak. Siklósi Norbert főszerkesztő neve még a mai középgeneráció számára sem ismeretlen. Később elnöke volt a Magyar Írók Szövetségének és a Magyar Újságírók Szövetségének is. A Hírlapkiadó Vállalat vezérigazgatójaként ment nyugdíjba.

– 1953. február 15-én érkezett hozzánk a szerkesztőségbe – emlékszik vissza pontosan **Kopka János**, aki maga is kezdő volt még akkor a pályán. – Nem tudtuk, hogy mint tanársegéd, milyen újítást hoz majd a szerkesztőségbe, mert egyeteme, főiskolája közülünk sem volt senkinek. Talán csak Siklósinak. Egy magas, dús fekete hajú fiúra emlékszem, akin nehéz volt nem észrevenni

nemzetiségi, kisebbségi hovatartozását. Megbarátkoztunk, mert azt láttuk, nem egy tudós jött közénk, akitől bár kicsit tartottunk, ő nem tekintette magának különbenek tölünk. Igaz, diplomája ugyan nem, de tapasztalata sokkal több volt, mint bármelyikünknek. Akkor tizenketten dolgoztunk a lapnál főszerkesztőstül, gyakornokostul, mindenestül. Én gyakornoknak mentem oda, Kálmánt mint újságíró munkatársat alkalmazták, mert Ő „olyan helyről” jött. Ezért került a pártrovat élére. Kevesen voltak, de sok te-

hetséges újságíró került ki közülünk. **Soltész István** a Magyar Nemzet főszerkesztőjeként ment nyugdíjba, és tölünk ment át Debrecenbe a Naplóhoz **Kovács-völgyi Sándor** is. Akadtak persze olyanok is, akik csak úgy, szinte az „utcaról kerültek be”. Elég volt egy cég fal-újságján egy hirdetést, vagy rövidke cikket aláírni, már hozták is őket be a szerkesztőségbe. Hozzájuk képest nem volt nehéz felkészülniük lenni. Ezekbe a szerkesztőségi állapotokba csöppent Kálmán is. Ő azonban az élbolyba tartozott. Főleg politikai felkészültségével. Azért nem szakmai felkészültségével, mert még soha nem írt azelőtt. A diák önképzőkör azért más volt. Mindenesetre nagy önbizalommal jött, s ez mindvégig jellemző maradt rá. Az önbizalom fél siker. Szerettük őt. Én sokkal nehezebben írtam. **Ady Endrét** olvastam, **Móricz Zsigmondot, Mikszáthot**. Azt hittem, én is hasonló leszek. Rövid időn belül kiderült, nem erre van szükség. Az a világ, amibe belecsöppentünk – Kálmán is, meg én is – egy mai fiatal számára megfelfejthetetlen.

János is elmereng kissé, míg a felesége által szervírozott finom teát kortyolgatjuk.

– Milyen írások kellettek akkor? Amit a pártközpontban, az akkori „országimázs-központban” kiagyalnak. Ehhez tudni kell: Magyarország, illetve a szocialista világrendszer akkor háborúra készült. Ha Sztálin meg nem hal... de meghalt. Valamikor márciusban. Így egyre érdektelenebbé váltak a munka- és begyűjtési versenyek stb. Egyébként is mindegy volt, mit írtunk. Mire a pártközpontba beért, a legrosszabb jelentés is megszépült. Ezért volt rá példa, hogy a kiküldetést a mezőn való alvással töltöttük. Majd megírtuk, hogy **Tóth Miska** ezt, **Szabó János** azt az eredményt érte el. Nem számított. Ilyen nevűekből volt elég. Másrészt a tanácselnökön meg a párttitkáron kívül más nem olvasta az újságot pl. egy Nyírtelek nagyságrendű településen. Sajnos, ezt nevezték akkor újságírásnak. Azt hittük, ezt így kell csinálni, meg hogy a kapitalizmus meg akar minket fojtani. Minél tovább él az ember, annál jobban látja, milyen veszedelemes világ volt. A sztálinizmus kellesközepe.

Kálmán bácsival is felelevenítjük ezeket az idöket. Közben figyelem a fáradságtól már sápadt, de az emlékeztől időnként ki-kipiruló arcát.

– A kezdetektől – 53-tól – nyugdíjazásomig a Kelet-Magyarország volt kenyéradó gazdám. Siklósitól és Soltész Istvántól sokat tanultam. Újságírást. Politikai tapasztalatom nem volt kevés s ez sok mindenben átsegített. Könnyebben, mint új barátaimat, kollégáimat. A tirpák

fuvarozó fiával – Kopka Jánossal – elsők között kötöttem barátságot. Ez a mai napig tart. A József Attila-díjas íróval, Sipkay Barnával egy asztalnál is ültünk. Sajnos, halálával szűkült a baráti kör. Páll Gézával, Balogh Jóskával még ma is találkozunk időnként egy jó vacsora mellett beszélgetni.

Az alatt a közel négy évtized alatt bejártam a megye minden zegzugát. Nagyvárost, falut, kicsi tanyát. Utóbbiakat nagyon szerettem. Megismertem az enyéimet, a megyebeli cigányokat. Naményban Póznáékat, Gyarmaton az öreg Pipásékat. Meg annak a fiát is, aki bekerült a Rajkózenekarba is. Tiszavasváriban a cigányprímás Vas Albertékat. Jártam a telepeken is. Abban az időben azonban nagyon nehezen lehetett cigánytémával bekerülni az újságba. Ez függött a főszerkesztőtől is, annak nyitottságától. Az első nagyobb lélegzetű cigány témájú riportot '56 Karácsonyán írtam meg.

„Sármunkások, üst-foltozók, kubikusok, bádogosok, kosárfonók, teknő-készítők. Van, amelyik szereti a munkát, van, amelyik nem. Számkivetve élnek Nyíregyháza városán kívül. Okkal is, ok nélkül is. Várják a karácsonyt.”

A riportban az egykori Ságvári telep (ma Kertváros) mellett élő cigányok vágyait, fájdalmait fogalmaztam meg. Soltész Pista buzdított: "Kálmán, ez az életed, erről írájál!" Előbb Sipkay Barna bátorított, majd később Ordas Nándor is. Igazából azonban nyugdíjazásom óta tölti ki életemet a cigány téma. Értetek kiáltok! Ezzel a könyvvel kezdtem. Majd újabb és újabb kötetekben kiáltottam el fájdalmamat, népem megaláztatásait és sikereit.

A cigányság felemelkedéséről

Nem volt kötelező a közösségért, a népéért való tenniakarás sem. Mégis, közel a nyugdíjhoz, a megyék közül elsőként Szabolcs-Szatmárban alakult meg a Magyarországi Cigányok Kul-

Kálmán bácsival a gyönyörű kertjükben, négy évvel ezelőtt.
Augusztus 24-én a végakarata szerint ebben a kertben
helyeztük örök nyugalomba.

A fotón balról-jobbra:
Raffael Jánosné, Farkas Kálmán, Paksi Éva

turális Szövetségének megyei tagozata. **Lakatos Menyhért**, az országos elnök partnerre talált személyében, amikor elnökké választották.

Nehéz feladat volt rá. Jelen volt a megye első (Bánóczi Gyula) és második (Ekler György) embere is. Szót is kértek. Ekkor kezdett divatba jönni a cigányokkal való foglalkozás. Kollégái sajnálták, hogy nyugdíjba ment. Őt magát ezen az egyébként mindenkét megviselő korszakon átsegítette, hogy belevetette magát a népe felemelkedéséért való küzdelembe. Olyannyira, hogy egy ciklusban az Országos Cigány Önkormányzat alelnöke is volt. Őt is tépték politikai viharok. Meg kellett küzdenie népéért saját népével is. Azonban a rendszerváltás utáni új kormányok sem tekintették elsődleges feladatuknak e probléma felkarolását. Volt, és lenne is mit tenni. Bizonyára neki is része van

abban, hogy az öt évvel ezelőtti, nyolcszázötven főhöz képest ma már tizenkétezer roma gyerek és fiatal tanulhat ösztöndíjjal. Ő szerkesztette meg az első országos cigány újságot, a Cigány Hírlapot is. Népe egységét azonban nem tudta megteremteni. Sem ő, sem más – eddig.

Égészségi állapota meg már nem engedi a „közért” való állandó harcot. Ezért ír. Kiírja magából mindazt, amit már jóval korábban szeretett volna. Nem tehette. Még ő sem. Össze-egyűjtötte korábbi írásait, amikre akkor talán kevesen figyeltek fel. Feltörnek belőle olyan dolgok is, melyek még a közvetlen barátoknak is meglepetést okoznak.

– Lehet, ez a korral járó bölcsesség eredménye már. Az újságíróból íróváérés. Az is lehet, ahogy korosodik, úgy jutnak eszébe a fiatalkori emlékek, élmények. Most van abban a korban, amikor mindezeket felidézhetheti – véli Balogh Jóska barátja.

Farkas Kálmán szerint:

– "...azt szokták mondani, hogy az újságíró nem megy nyugdíjba. Csak akkor, ha kiesik a toll a kezéből. Ha nem ír többé. Az újságíró kivonul a közéletből, és ha van

vénája, ha valóban van valami tehetsége, szorgalma, és megőrzött valamit a közéletiségből, akkor megmarad a közéletben. Dolgozik tovább. Ha nem, akkor más pálya felé fordul, semmiképpen sem adja fel az írást. Ha képes rá."

Farkas Kálmán képes erre. Az utóbbi hat évben kilenc kötete jelent meg. Bírált, állástfoglal, tanít, buzdít... de semmiképpen nem közömbös.

Kell, hogy sokan olvassák ezeket az írásokat övéi közül, s mások is ezt tegyék. Kell, hogy sokan térjenek rá arra az útra, amire őt terelte valaha Ökrös Mari. Kell, hogy sokan jussanak el az Ő általa megtett út végére. Kell, hogy sokan mondhassanak ilyen végállomást magukénak. Csak kell, hogy ne legyen ennyire hosszú az út.

Vraukóné Lukács Ilona

Pályázatok roma vállalkozóknak

A roma mikro-, kis- és középvállalkozások piaci helyzetét javító fejlesztések és beruházások támogatására pályázatot írt ki a gazdasági minisztérium. A program gondozója *Lakatos Sándor*, a tárca romaügyi szakértője.

– 2002-ben fogtunk hozzá, és csaknem egy évig folytatunk tárgyalásokat az érdekvédelmi szervekkel és az érintett minisztériumokkal. A New Yorkban működő Kisebbségi Vállalkozásfejlesztési Központ vezetőjét is felkerestük, hogy ne csak hazai, hanem nemzetközi példákon is okuljunk, mielőtt egy újfajta, a maga nemében úttörő pályázati rendszert dolgozunk ki. Az a szándékunk, hogy ne segítsezt legyen a roma közösség, hanem a lehetőségek szerint minél többen váljanak termelő, adófizető állampolgárrá – mondja **Lakatos Sándor**.

– **Korábban is voltak a roma közösségeket támogató pályázatok.**

– Valóban, de azok szociális alapon nyugvó támogatások voltak. Sok szakvélemény összevetése után arra az állás-

pontra jutottunk: a roma társadalomnak arra van szüksége, hogy akik akarnak, azok mikro-, vagy kisvállalkozóként az alapokhoz, vagy esetleg már az első lépcsőhöz is el tudjanak jutni. Ha ez a folyamat sikeres lesz, akkor a most „csak” a roma pályázaton résztvevő vállalkozások valamennyi egyéb pályázaton is megállják majd a helyüket.

– **Milyen volt az első év?**

– Egyértelműen sikeresnek minősíthető. A tavalyi előtt októberben meghirdetett pályázaton a roma mikro-, kis- és középvállalkozók, ötven százaléka önerő mellett eszköz, gép, és különböző berendezések beszerzésére nyerhettek el legfeljebb 3 millió forintot. 181 pályázat érkezett be, ebből 76 volt értékelhető, ezek összesen több mint 200 millió forint támogatást kaptak.

– **A pályázók milyen szakmát képviseltek?**

– Többségük az építőipar valamelyik területén dolgozik, a többiek a szolgáltató szektorban vagy a kereskedelem területén működnek. Az akció értékét növeli, hogy a pályázatok 65 százaléka a hátrányos helyzetű megyékből érkezett.

– **Változtattak-e valamit a tavalyihoz képest?**

– Mint minden újnak, a mi pályázatunknak is voltak gyermekbetegségei, ezeket igyekeztünk megszüntetni. Tavaly nem volt mód például a telephelyek bővítésére, általában ingatlan jellegű beruházásokra nem volt lehetőség. Kiderült, hogy erre igény lett volna, mert a műszaki felszerelés tárolásához drágán bérelnek helyiséget. Másoknak pedig

nem elég nagy a telephelyük. A többi között ezeket is szeretnénk bevenni az idei pályázatunkba. Nem titkolt szándékunk, hogy a romák foglalkoztatását is szeretnénk elősegíteni. Ezért azok a vállalkozók, akik több romát foglalkoztatnak, vagy új roma munkaerőt kívánnak foglalkoztatni, szintén pályázhatnak támogatásra.

– **Szerencsére nálunk nincs hivatalos nyilvántartás arról, hogy ki a roma, és ki nem. Hogyan lehet akkor pályázni?**

– A helyi roma kisebbségi önkormányzattól nem igazolást, csak ajánlást kérünk, hogy e címen lehessen pályázni.

Koós Tamás
Forrás: Új Néplap

Esélyt adnak

Képzés és foglalkoztatás

A szolnoki székhelyű „Oktatási és Továbbképzési Központ” Alapítvány augusztusban pályázatot nyújtott be a Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program Irányító Hatósága által meghirdetett „Hátrányos helyzetű emberek alternatív munkaerő-piaci képzése és foglalkoztatása” című rendelkezésre.

A szegénység és a társadalmi kirekesztettség egyik meghatározó oka a munkaerőpiacról való kiszorulás, a munkanélküliség, különösen a tartós munkanélküliség és az inaktivitás. Ennek veszélye fokozottan fenyegeti a társadalom egyes hátrányos helyzetű csoportjait, különösen az alacsony iskolai végzettségű, vagy elavult, nem piacképes szakképzettséggel rendelkező munkanélküli embereket.

Az Alapítvány pályázatának célcsoportja a halmozottan hátrányos helyzetű, tartósan munkanélküli, többségében roma férfiak és nők. Az oktatni kívánt szakmák a férfiak részére kőműves, a nőknek szociális gondozó és ápoló.

Az alternatív képzési modell lényege, hogy a benne részt vevők foglalkoztatásuk közben szerzik meg azokat a készségeket és szakismereteket, amelyekre szakképzettségükhöz, sikeres elhelyezkedésükhöz, munkaerőpiaci és társadalmi beilleszkedésükhöz szükség van. A projekt részt vevői heti egy nap iskolai keretek között, az Alapítványnál, amely Felnőttképzési Központ is, tanulják a szakmai elméletet, 4 nap pedig építőipari vállalkozónál és szociális intézményben foglalkoztatás közben szerzik meg a további ismereteket.

A program időtartama 21 hónap. Ebből 2 hónapig tart az előkészítő szakasz, a résztvevők kiválasztása, motiválása, ráhangolása a képzésre és foglalkoztatásra. A képzési és foglalkoztatási szakasz 13 hónap. A képzési programot az Alapítvány a résztvevők adottsága alapján alakítja ki, számukra egyéni, velük egyeztetett fejlesztési tervet dolgoznak ki. A projekt záró szakasza 6 hónapig tart, ezalatt a résztvevők 70 százalékat kell tartósan visszahelyezni a munkaerő-piacra és segíteni munkahelyi beilleszkedésüket.

A program teljes idején a résztvevők pszicho-szociális gondozásban részesülnek, hiszen a munkanélküliség, különösen a tartós munkanélküliség az egyén családjára és környezetére is hatással van. A rendszerváltás óta lassan felnő egy olyan generáció, akik közül sokan már a tartós munkanélküliségbe születtek bele. Ezért olyan integrált megközelítések kidolgozása szükséges a munkanélküliség kezelésében, amely figyelembe veszi, hogy ez az állapot a család egészére kihat és olyan megoldásokat keres, amely a szülő munkaerő-piaci integrációjának segítése mellett a család többi tagját is, több irányból segíti.

A képzési és foglalkoztatási időszakra (13 hónap) a projekt résztvevők a minimálbér összegét kapják. A pályázat pozitív elbírálása esetén 20 embernek ad esélyt, nyújt lehetőséget egy biztonságosabb, tervezhető jövőre.

- paksi -

Vigyáznak a faluőrök...

♦ A bűnözési statisztikának jelentős javulását eredményezte, mikor a tiszaburai önkormányzat egy sikeres pályázatot követően megszervezte a faluőri szolgálatot. Negyven százalékkal csökkent az apróbb bűncselekmények száma, ami érthető módon javította az ott élők biztonságérzetét. A faluőröket munkanélküliek közül választották ki, többségük roma származású. Az egységes formaruhában jobbra hétköznapi esténként járőröző őröket mindenütt szívesen látják, munkájuk presztízse igen nagy a faluban.

Ugyanennek a pályázatnak köszönhetően egy építőbrigádot és egy családsegítő csoportot is munkába tudott állítani a település vezetése, s nem csupán az újonnan teremtett álláshe-lyek miatt fontos szempont ez. Az így alkalmazott buraik munkájukkal értéket teremtenek, védik az értékeket és az embereket, összefűzve a település lakosságát.

Tiszaburán hamarosan megkezdődik működését egy papírtérmekeket összeszerelő kis üzem, ahol csökkent munkaképességűeket foglalkoztatnak majd. Várhatóan 40 embernek lesz így állása.

Gazdaként is megállják a helyüket

♦ A bagaméri CKÖ egymillió forintot nyert a Magyarországi Cigányokért Közalapítvány pályázatán. Az összegből

rotációs kapát, szivattyúkat és háti permetezőket fog-nak vásárolni a föld-művelési programban résztvevő 22 roma család részére. A pályázók, miként Bagamérban és a környező településeken minden gazdálkodó, tormatermesztéssel foglalkoznak. Szeretnék megmutatni, hogy ők is dolgozni akarnak és nem csak napszámosként, de gazdaként is megállják a helyüket.

Iskolapadban...

♦ **Kosztics József**, a Siklós és Vidéke Cigányokért Érdekvédelmi Szervezet elnöke, **Kocso László** országgyűlési képviselő és **Szöke Attiláné** a Pécsi Termelő Iskola vezetője köszöntötte azokat, akik újra iskolapadba ülnek azért, hogy munka mellett sajátítsák el az ismereteket a Küzdelem a Munka Világából Történő Kirekesztődés Ellen elnevezésű program keretében. Az 50 résztvevő egy része építőipari, illetve számítógép-kezelői, még a többiek szociális gondozó és ápolói képzésben részesülnek. Reményeik szerint ez utóbbiak 2005. március 18-án már szakmunkás-bizonyítványt vehetnek át. Kosztics József tájékoztatása szerint a nyolc és fél hónapig tartó több mint 80 milliós projekt megvalósulását a szervezet sikeres pályázata tette lehetővé. Kosztics reményét fejezte ki arra vonatkozóan, hogy a dolgozók olyan eredményeket érnek el, amelyek a program folytatására, újabb emberek képzésére, munkába állítására ad majd lehetőséget.

Zarándoklat Birkenau-ba

A háború után születtem, amikor próbálták az emberek túltenni magukat a háború borzalmain. Voltak túlélők, akik megjárta a koncentrációs táborok poklait. Én már, mint történelem „találkoztam” ezekkel a dokumentumokkal, és a történetükkel. A birkenau-i haláltábor felszámolásának 60. évfordulójára az Országos Cigány Önkormányzat zarándoklatot szervezett az ott felállított emlékmű avatásához. Ugy érzem, hogy részt kell vennem ezen az úton, hogy lerójam tiszteletemet az ott kivégzett több ezer áldozat emlékére.

Július 31-én emléktábla avatással kezdődött az OCÖ Székháza előtt, ahol a kormány tagjai, és az ellenzék ismert képviselői rótták le tiszteletüket, és koszorút helyeztek el az emléktáblánál. Ezt követően gyászmisét tartottak a Szent István Bazilikában.

Négy busszal 200 ember indult el a hosszú útra, akik az ország különböző részeiről érkeztek. Az emberek tele voltak feszültséggel, és féltek a rájuk váró „élményektől”. Augusztus elsején a pápa szülővárosában és abban a templomban tartottak misét, ahol a papi hivatását kezdte. A csodálatosan szép templom zsúfolásig megtelt a helybeliekkel is. A mise után emlékműsort adtak roma művészek, és ismert személyek tartottak beszédet. Ezt követően több száz ember élőláncot alkotva gyertyát gyújtott. Döbbenetes volt a csend és a szomorúság, ami az emberek arcára ült. Fáradtan érkeztünk

késő éjjel a szállásra. Másnap korán indultunk Auschwitz–Birkenaubá az emlékmű avatásához. A tábor barakkjainak helyét emléktáblák jelezték, és kéményfalak meredeztek az égre. A kerítést meghagyták eredeti állapotban.

A magyar kormány részéről **Göncz Kinga** miniszter asszony, majd **Teleki László** roma ügyekért felelős politikai államtitkár mondott beszédet. **Kolompár Orbán**, az OCÖ elnöke cigány nyelven, elcsukló hangon mondta el rövid megemlékezését. A német miniszter bocsánatot kért az elkövetett gaztettekért, és taps fogadta, amikor elhelyezte a

Az OCÖ Székháza előtt Dr. Göncz Kinga miniszter asszony mondott beszédet

megemlékezés koszorúját. A környező országok roma delegációi sorra helyezték el a megemlékezés virágait. Ezután átmertünk a most már múzeumként működő auschwitzi táborba. Német rendszerességgel sorakoztak a hatalmas

üveg mögé helyezve, hanem emberközelen a barakkokban tornyosulva láthattuk az áldozatok ruháit, cipőit, és egyéb tárgyait. Én úgy hasonlítanám a két fájdalomérzést, mint egy hagyományos temetést szemben egy ham-

épületek, amik rengeteg fájdalom, és szenvedés tanúi lehetnek. Az üveg mögé rendezett több tízezer cipő, koffer, levágott hajak döbbenetes hatással voltak az emberekre. Korábban, amikor Majdanekben jártam – egy másik haláltábor – sokkal drámaibban éltem meg a látottakat. Ott nem volt semmi

vasztással. Mindkettő fájdalom, de az egyiket könnyebben viseli el az ember. Ez nem változtat a borzalmakon, csak egy kicsit „kozmetikázzák”, hogy az emberek jobban viselhessék el a látottakat.

**Fotók és szöveg:
Nyári Gyula**

„A holokausztot soha nem lehet elfelejteni...”

Hangonyi romasors a vészkorszakban

A romák augusztus 2-án emlékeznek a holokausztra, mert 1944-ben ezen a napon végeztek ki nagyon sok embert az auschwitzi haláltáborban. Az észak-borsodi településen, Hangonyban is mécseseket gyújtottak augusztus 2-án az elhunytak emlékére, a kisebbségi önkormányzat irodája melletti emlékműnél.

Az ünnepség előtt az irodában ültem le beszélgetni a 77 éves **Danyi Bélával**, aki tíz esztendeje a helyi cigány önkormányzat vezetője. A deportálások egyik túlélője. Zsidó édesanyjával és több falubelijével együtt deportálták, az édesanyja családjából senki nem tért vissza Magyarországra. Késérő emlékek törtek fel belőle...

Emberi szenvedéssorozat

– 1944. március 13-án vett nagy fordulatot az életem. Tizenhét évesen... Engem és több falubeli romát, zsidót összeírt az akkori jegyző, s éjjel csendőrok és nyilasok összeszedtek bennünket. Az első állomás Sajószentpéter volt, ahol a Sajó parton tüzelőállásokat készítettünk. Sajószentpéteren két gettó volt, az egyik a zsidó, a másik pedig a cigány gettó. Sok embert összegyűjtöttek itt, a cigány zenészeket is. Amikor megérkeztünk Sajószentpéterre másnap megnyírtak „alul, felül”, s itt 2 hónapig voltunk. Ezt követően Miskolcra, gyűjtőtáborba kerülünk, a Rudolf lakatya külső oldalán volt ez a tábor. Rövid ideig tartózkodtunk itt, majd bevagoníroztak bennünket és a komáromi várbörtön lett a „szállásunk”.

Éhezve, rongyosan, tetvesen... Cigány, zsidó együtt, ezrek... – mondta Danyi Béla.

Auschwitz

– Egy hónap elteltével Komáromból a nyilasok és az SS-katonák felügyelete mellett indultak a vagonok Auschwitz felé. 1944. nyarán érkeztünk a koncentrációs táborba... Én két hétig voltam a táborban, mert az olyan fizikumú embereket, akik bírtak dolgozni, válogatták. Feladatunk volt a halottak eltemetése, akik a barakkokban haltak meg. Nagyon sok embert végeztek ki különös kegyetlenséggel. Ha a foglyok nem megfelelően végezték a dolgukat, akkor verték, rúgták őket. Ételosztás alkalmával, ha valaki véletlenül elejtette a kis darab fekete kenyeret, s kapott utána, akkor csizmás lábbal tapostak a kezefejére. A holokausztot soha nem lehet elfelejteni. A felnövekvő nemzedéket emlékeztetni kell erre a szörnyűségre – folytatta Béla bácsi.

Szökés, fogság, hazatérés

– Salzburgba vittek egy lőszergyárba, ahol dolgoztunk, de onnét megszöktünk 1944. szeptemberében egy bombázás alkalmával. Lengyelországba kerültem vissza... Mint ismeretes sok lengyel menekült volt Magyarországon, így Hangonyban is dolgoztak lengyelek parasztgazdáknál. Kimentünk egy erdő alá a szökésünk során, ott dolgoztak a lengyel parasztok. Már nagyon éhesek voltunk... Sikertelen megértetnünk velük, hogy magyarok vagyunk és elmeséltük hogyan kerülünk Lengyelországba. Mint kiderült az egyikük 1939. után Han-

gonyban is járt, s azt is elmondta, hogy hol volt elszállásolva. Ez Istennek a csodája volt! Az akkori hadihelyzet változásából következően Lengyelországban szovjet fogságba kerülünk. Fehér-Oroszország területén kőbányában dolgoztunk és 1946. májusában jöttem haza Magyarországra. Családot alapítottam, dolgoztam, de ma is tevékenykedem az emberekért.

Túlélők után kutattak

Danyi Béla hazatérése után csak jóval később értesült arról, hogy 1944. augusztus 2-án több mint 20 ezer romát végeztek ki a németek Auschwitzban. Volt

„A vészkorszak hangonyi túlélője”

Fotó: Józsa Zoltán

egy zsidó származású iskola társa, akivel Danyi úr az auschwitzi haláltáborban találkozott is. Az ismerős az 1970-es években jelentkezett Béla bácsinál, hogy életben van-e? Így vették fel egymással a kapcsolatot. **Sragan Slemér** ma Izraelben él. Folyt a kutatás olyan magyarországi üldözöttek után,

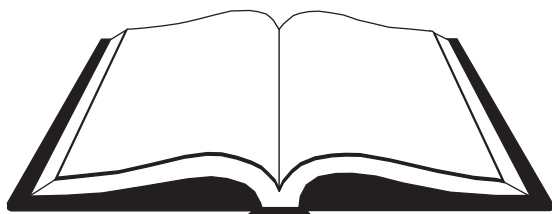
akik túléltek a deportálásokat. 2002. november 26-án és december 6. között nemzetközi tudományos konferenciát rendeztek a Tel-avivi egyetemen, ahol a vészkorszak nyolc magyarországi roma üldözöttje beszélt a szenvedéseiről. A nyolc résztvevő között volt a hangonyi Danyi Béla is. Danyi Béla izraeli ismerőseivel ma is tartja a kapcsolatot.

Megemlékezés

Este 20 órakor kezdődött a megemlékezés, amelyen részt vett Hangony polgármestere, **Hangonyi László** is. Csendben figyeltük a mécsesek fényeit... Májig felfoghatatlan az, ami az emberiséggel a vészkorszakban történt. Soha ne ismétlődhesen meg! Soha! **Harkály Elemér** ózdi roma író a következőket mondta a hallgatóságoknak.

– A cigányok vértlenül raboskodtak a táborokban. Nem álltak szemben Németországgal, nem voltak ellenségek. Meghaltak éhínségben, betegségben és megfulladtak a gázkamrákban. Akiknek sikerült megszökniük, távol szeretteiktől éltek túl a háború éveit. Ami a cigányokkal történt, nem merülhet feledésbe. Ezek a fekete esztendők bizonyítják milyen kegyetlenül bántak egymással az emberek. Az erősek a gyengékkel. Emlékeznünk kell, és nem szabad róluk csak úgy megfeledkeznünk, mert testvéreink voltak, hiányzik a bölcsességük, egy helyről jöttünk, egy hazában születtünk.

2004. augusztus 3-án Danyi Béla Budapesten vett részt Koszorúzáson, majd az életútjáról interjút adott a TV2-nek.

KÖNYVESPOLCUNK

Hegedűs Sándor

Emlékszünk még az első történelemóráinkra? Arra, amelyiken azt ecsegették a tankönyv ábrá kapcsán, hogy a sziklaüreg-

lakó eleink azért rajzolták nyílakkal s dárdákkal tüskés hátú bölényekkel tele a barlangfalakat, mert előttük jártak rituális táncot, hogy sikeres legyen a vadászatuk? Túl fiatalok voltunk, hogy kételkedjünk. Mert mi van például akkor, ha csak hazafelé táncoltak előtte, vagy ha nem is táncoltak, csak mormolásztak...? A tárgyak, műalkotások – megtapasztaltuk – évezredekig fennmaradnak, a szokások viszont sokszor csak néhány nemzedékig. Ki hinné el például ma már, hogy egykor a párizsi tudományegyetem, a híres Sorbonne falai közt, tudós orvosok tanították: a bal karon viselt négy centis piros karszalag képes viselőjét megvédeni a pestis pusztításától? Semmi sem ködlik olyan gyorsan és olyan végérvénye-

sen semmivé, mint a hagyományozatlan hétköznapi közhangulat és közviselkedés.

Dörnyei Sándor közel két évet töltött a különféle hírlaptárakban, hogy **Sárosi Bálint** cigányzenészekről és muzsikájuk fogadtatásáról szóló „*A cigányzenekarok múltja*” című kötetet megtöltse csodával. A Nap Kiadó által jegyzett kötetben 1776-tól 1903-ig durva becslés szerint: csaknem kétezer újságcikk került jóvoltából kivonatolásra, vagy teljes közlésre. A könyvborítón – elég méltatlanul – csakis a neves népzene kutató, Sárosi Bálint neve szerepel, aki a feltárt cikkekre alapozva tovább árnyalta a cigányzenéről már három évtizeddel ezelőtt megjelent munkájának e korszakhatár közé eső eseményeit. A most kézbe kerülő munka azonban jóval több nívós tanulmányoknál. Igazi időutazást jelent. A kortársak írásai, dicséretei, kritikái pont azt a múltba süppedt közszokásokat idézik meg, amelyek azóta elenyésztek, s amikre éppen ennek okán ma már kerekre nyílt szemekkel tekintünk, rácsodálkozunk.

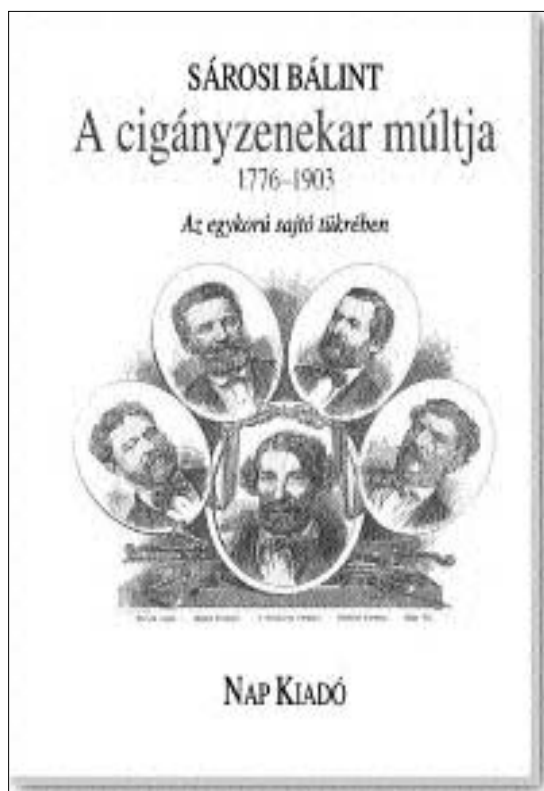
Mert volt olyan idő, hogy a cigányzene élművészeit **Barna Mihályt, Bihari Jánost** úgy ünnepelték, mint a mai popsztárok közül is csak keveseket. Vagy még úgyabbul! A két említett primást több rajongó-támogatójuk is lefestette magának. **Czinka Pannáról, Bihariról, Banda Marciról, Patikárus Ferkóról, Dombi Marciról, Darázs Mikáról, Dankó Pistáról** a kortárs költők számtalan verset írtak. **Csucsuj** bandájáról **Ferenczy István** szobrászművész domborművet tervezett. **Dankó Pistának** Szegeden szobrot, **Rácz Palinak** a Kerepesi temetőben művészi síremléket emeltek közadakozásból.

Volt oly idő – a reformkor kezdete tájt –, amikor külhonban idegenek tapsolták szinte véresre a tenyereiket, amikor a magyarországi cigányzené-

szek heves lüktetésű magyar dalt vonóztak és cimbalmoztak közéjük. Történt ez pont ugyanakkor, amikor egy hazai bálról a Honművész hasábjain a derék szerző arról tudósított, hogy „Bunkó kezdett magyar nótákkal, erre nem táncoltak, a keringők és galoppok viszont élénken hatottak”. Idegenben tehát nagyobb becse volt az itthoni daloknak, mint saját szülőhelyükön. A megítélés változása aztán lapról-lapra egyre szembeötlőbb.

Mert rövidesen jött olyan kor – erről is több tucat hírlap adott számot –, amikor nem csak Bécsben húzták zenészeink (az uralkodó család valamennyi tagjának kedvenc nótáiról is rendre beszámolnak), hanem a brit uralkodó, a török szultán, kisebb-nagyobb német fejedelmek, a román király, az orosz cár udvarában is rendszeresen megfordultak, s ma úgy mondanánk: igazi sztárgázsiként léphettek fel. Párizsban, Londonban, Itáliában, de még az Egyesült Államokban is tomboló lelkesedés fogadta őket: haza szinte csak úgy jöhettek, ha szerződteni tudták utódjaikat. Példának állították őket, ahogyan azt a Bayerischer Kurier tette: „a bajor művészeknek különösen azért állítjuk elő példányképül e magyar zenészeket, mert ezeknek játékát nem előzi meg az a kellemetlen hangolás, és hangegyeztetés, melyet még az udvari színházból se lehetett eddig kiküszöbölni”. A román király, hallva egy kolozsvári cimbalmos játékát, a feleségéhez fordult – írta a kalocsai Néplap 1887-ben –, s közölte: a hangszer meg kellene honosítani a királyi udvarban, s az udvarhölgyek valamelyikét rá kéne szoktatni a cimbalmozásra. Párizsban az 1889-es világkiállítás idején tizenöt magyar cigánybanda muzsikált, de még hamisítani is megérte őket. Magyaros ruhába öltöztetett, magyarul sem tudó pozsonyi és bécsi nőkből alakult „cigánybanda” is versenyzett a Szajna-parti világváros kegyeiért.

Idehaza meg időnként még a cigányzenészek ismeretlenje is nagy tisztességet szerzett magának. A Pannónia 1841 augusztusában leír egy

esetet, amikor a káptalan zenekara katonazenészekkel kiegészítve operanyitányt adott elő a nemesekből és egyéb előkelőségekből álló közönségnek. Miközben az előadás szünetében éppen műsorról áradoztak, megérkezett négy rongyos cigányember: egy cimbalmos, két hegedűs és egy bőgős. Kéretlenül ők is játszani kezdtek, s a kezdeti tiltakozás után hamarosan vége lett a zúgolódásnak. Mély csöndben körbeállták a „lassút” játszó nevesincs zenészeket, „s némelyeknek még a könnye is kicsordult”. A végén pedig harsány vivátozás után többszöri újrázást követeltek ki maguknak. Aztán ott van Kovács Gábor is. Nevét mára már feledtük, pedig fiatal kora ellenére ugyancsak nagy primás lehetett, hiszen – mint arról a Zala-Somogyi Közlöny tudósított – amikor besorozták katonának, a nagykanizsaiak pénzt gyűjtöttek a kiváltására. Egerben meg „cigányzene-pártoló egyesület” alakult, melynek tagjai kötelezték magukat, hogy havonta egy csekély összeg befizetésével segítik elő, hogy a városban megtelepedjen, s megmaradjon egy állandó cigányzenekar. A cigányok zenei tehetségét néhány boltos is megemlegette. A megrendelt kottát nem akarták látatlanban megvenni, ezért a kottakalmár megengedte, hogy a primás egyszer lejátssza a művet. Miután ez megtörtént a barna bőrű muzsikuskok elálltak a vásárlástól, ám másnap már a közönségnek játszották az első hallásra megjegyzett dallamot.

Liszt Ferenc rendszeresen eljár **Patikárus Ferkó** bandájának játékában gyönyörködni. Feljegyezték eseteket, amikor hálából maga is zongora elé ült, hogy viszonzásul ő is szórakoztassa az addig neki zenélő csapatot. Volt, hogy kedves kollegáinak nevezte a győri **Farkas Jóska** vezette cigány hangászokat, s olyan is, amikor ingyenjegyet biztosított nekik valamelyik saját hangversenyén.

Adódtak helyzetek, amikor különösen megsüvegelte a többségi nemzet a cigány kisebbséget, s ennek is a zenészei adták az okát. **Sárközi Ferenc** 1862-ben ajánlatot tett a Budai Népszínház igazgatójának, hogy az egyik előadást zenekarának fellépésével érdekessíti, s a részükre

első tiszteletdíjat a paksi árvízkárosultak javára ajánlja fel. „Ajánljuk a példát követésre” – írta az elsőkénti kezdeményezésről a Napkelet. Fordított példák is akadnak. **Czutor Béla**, a hódmezővásárhelyiek híres Béla cigánya, komoly „mellbajban” szenvedett és gyógykezelésen a marillavölgyi fürdőben rostokolt. Megsegítésére az ott időző fürdővendégek szerveztek jótékony célú hangversenyt.

Jött idő, amikor külföldjáró cigányaink megint csak sűrű meglepetést okoztak, szerelmi hódításaikkal újabb legendákat keltve életre. Moszkvában a balassagyarmatiak bőgősét egy gazdag orosz nemes lánya tartja vissza, férjéül fogadva. A család hozzájárul házasságukhoz, s **Lévai Tóninak** attól kezdve a vagyonos földesurak sorsa jut osztályrészül. **Bunkó Miklósnak** Berlinben szintén egy gazdag polgárlány jegyese akadt. Patikárus Ferkó Párizsban egy fiatal, szép és kissé milliomos leány szívét bűvölte magához. A lány nagyapja Napóleon tábornoka volt. Az az idő tájt éppen nős primás már csak elválni tért haza. **Darázs Miska** utolsó barátja „egy remek aranyhajú fiatal svéd úriasszony” volt, aki a halálig kitartott mellette. A cukrászsüteményként is elhíresült **Rigó Jancsi** egy igazi hercegnét hódított el dús, gazdag férjétől, világraszóló botrányt kavart.

A könyv – miként a korabeli lapok – természetesen az árnyoldalról is tudósít. Ezek közül is néhány példa: egy Béla napi névestély után esti szerenád adó zenekart a szomszédok forró lúggal öntöttek le Zalaegerszegen, s a megsérült zenészek több hétig lábadoztak. Az aradi Alföld írta meg: a Gyuláról Aradra költözött **Bádé Pista**-féle zenekar nagyon hamar sikeres lett, mégis távozni kényszerült a városból, mert estéről estére a helyi muzsikuskok kenyérféltésből sorra verték meg a tagjait. Sümegen önvédelemből gyilkossá lett egy cigányprimás, mert miután egy kaptos vendégnek nem húzta el a nótáját, az még az utcán is egyre üldözte.

Szó esik az egyik cikkben arról is, hogy a híres Dankó Pista a nyomorúságtól hajtva, öngyilkossági szándékkal a Tiszába vetette magát. Egy másik tudósítás azonban már arról szól, hogy a battonyai cigányzenekar négy koronát küldött a címére, „hogy

ne kelljen neki lánglelkét a mindennapi kenyér megszerzésének küzdelmében elaprózni”.

A millenniumi ünnepségek idején a cigányzenekarok fénykorukat élték. Csak Budapesten 130 cigányzenekar működött, s 997 cigány muzsikuskok jeleskedett bennük. Ma már ez is milyen hihetetlen! Pedig igaz volt. Rangot jelentett cigány muzsikuskoknak lenni.

A **Szilágy-Somlyó** is erről győz meg minket. A lap egyik cikkére válaszul ugyanis a kovásznai Dénes Laci zenekarvezető tiltakozó levelet juttat el a szerkesztőségbe, amelyben nehezményezi, hogy cigánynak nevezték. Az újságíró megnyugtatta: inkább büszkének kellene lennie e lecírányozásért. „A magyar népdal elveszett kincs volna, azt egyedül ők mentették meg – írja –, s ők azok, kik a magyar zenét széles e világon ismertté tették. Nagy művészek – **Rácz Pali, Patikárus Ferkó, Balázs Kálmán, Fátyol, Hamza, Bunkó, Salamon** – kiknek nyomán drágább a cigány név minden ékes címnél.”

A könyv múltba nézése 1903-mal ér véget. A történelmi Magyarország legjobb cigányzenekarai Budapesten akkor egy egész hétig tartó nagy primásversenyen vettek részt, melyet több vidéki megmérettetés is követett. Ez az országos zenei szemle volt betetőzése cigányzenekarok 19. századi fejlődésnek. (Alig több mint egy évtizeddel később elkezdődött a világháború, s onnantól lassú, majd a második világháború után egyre gyorsuló ütemben szorultak háttérbe a magyar nóták, s velük együtt a cigányzenekarok is.)

A **Sárosi-Dörnyei** szerzőpáros könyve legalább annyira tudományos, mint amennyire szórakoztató, s ennél nagyobb dicséretre egy ismeretterjesztő irodalmi mű aligha tarthat számot. Dicséret illeti a kiadót is. Sajnos manapság ritkaság számba megy az ilyesféle okos gondoskodás. A könyv szépen illusztrált. Kottamellékletek, személynévmutató, zenei mutató és helynévmutató is könnyítik az olvasók dolgát, teszik kézikönyvként is jól alkalmazhatóvá a keménykötéssel tartóssá, a ritkaságok közlésével érdekessé tett kiadványt.

(A kötet valamennyi nagyobb könyvesboltban beszerezhető.)

Kérjük, az adatlap kitöltése előtt a pályázati felhívást szíveskedjék figyelmesen átolvasni!

A Magyarországi Cigányokért Közalapítvány a 2004/2005-ös tanévre tanulmányi ösztöndíj pályázatot hirdet azon cigány hallgatók részére, akik valamely főiskolán, vagy egyetemen:

- az első diploma megszerzéséért esti, levelező vagy távoktatási formában, illetve**
- másod- vagy további diploma megszerzéséért nappali, esti, levelező, vagy távoktatási formában tanulnak.**

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a kitöltött adatlapot,
- a 2003/2004-es tanév végi, *tanulmányi átlaggal lezárt index fénymásolatát*, amelyet a tanintézet tintás aláírással és bélyegzővel hitelesít (az aláírás és a bélyegző nem lehet fénymásolat). A KREDIT pontokat tartalmazó indexeket az adott oktatási intézmény tanulmányi osztálya a helyi szabályozásnak megfelelően az 5 fokozatú értékelésre számítsa át.
(amennyiben ez nem lehetséges, felhívjuk a pályázók figyelmét, hogy csak abban az esetben fogadható el a félév érvényesnek, amennyiben min. 15 kreditpontot ért el.)
- akik a 2004/2005-ös tanévben kezdik meg felsőfokú tanulmányaikat, az érettségi bizonyítvány és a felvételtől szóló értesítő fénymásolatát,
- a 2004/2005-ös tanévről szóló eredeti hallgatói jogviszony igazolást,
- helyi cigány kisebbségi önkormányzat, vagy cigány civil szervezet, vagy kisebbségi szószóló, ennek hiányában a települési önkormányzat jegyzőjének vagy családsegítő szolgálatának ajánlását, mely tartalmazza, hogy a pályázó a pályázati feltételeknek megfelel.
(felhívjuk a pályázók figyelmét, hogy a pályázati kiírásban meghatározottakon kívül semmilyen más ajánlást nem fogadunk el.)

FIGYELEM!

HIÁNYOS VAGY HATÁRIDŐN TÚL ÉRKEZETT PÁLYÁZATOKAT NEM FOGADUNK EL, AZOKAT ÉRVÉNYTELENNEK TEKINTJÜK. (HIÁNYPÓTLÁSRA NINCS LEHETŐSÉG!)

Az ösztöndíj támogatás havi összege: 10.000 Ft, félévenként 50.000 Ft

Az ösztöndíjat elnyert tanulók részére a támogatást tanulmányi félévenként egy összegben folyósítjuk.

A PÁLYÁZATOK BENYÚJTÁSI HATÁRIDEJE:

2004. SZEPTEMBER 30.

A pályázatok elbírálási határideje:

2004. október 31.

A megítélt támogatás kifizetésének határideje legkésőbb

2004. december 15-e.

A második félévre csak annak a hallgatónak kerül ismételtlen megállapításra a tanulmányi ösztöndíj, aki a 2004/2005-ös tanévre vonatkozóan pályázatát 2004. szeptember 30-ig benyújtotta és a 2004/2005-ös tanév sikeresen befejezett I. félévéről szóló, tanulmányi átlaggal lezárt indexének hiteles másolatát, valamint a II. félévre szóló hallgatói jogviszony igazolását (adatlap nélkül) a Magyarországi Cigányokért Közalapítvány Irodájának 2005. március 31-éig megküldi.

Határidőn túl érkezett félévi bizonyítványokra nem áll módunkban az ösztöndíjat folyósítani! Kérjük, hogy a személyes adatokban bekövetkezett változásokat (név, lakcímváltozás) a gyors és pontos ügyintézés érdekében a Közalapítvány Irodája felé soron kívül jelezni szíveskedjék.

A pályázatot 1 példányban a szükséges mellékletekkel együtt a Közalapítvány Irodájába kérjük eljuttatni.

A gyors és pontos adatfeldolgozás érdekében kérjük, hogy minden egyes pályázatot külön borítékban, ajánlott küldeményként szíveskedjenek továbbítani a Magyarországi Cigányokért Közalapítvány irodája részére. A problémák elkerülése végett az ajánlott szelvényt kérjük őrizze meg.

Pályázati adatlap beszerezhető:

Magyarországi Cigányokért Közalapítvány Irodájában **személyesen** (1091 Budapest, Üllői út 47-49. Telefon: 455-9030, Fax: 455-9038), vagy **felbélyegzett válaszbóríték ellenében** azt az iroda postán elküldi a pályázónak, illetve letölthető a **www.macika.hu** honlapról.

Kérjük, az adatlap kitöltése előtt a pályázati felhívást szíveskedjék figyelmesen átolvasni!

**A Magyarországi Cigányokért Közalapítvány Kuratóriuma
pályázatot hirdet a roma kisebbséghez tartozó**

- a) külföldi tudományos, művészeti, felsőfokú intézményekben tanulmányokat folytató fiatalok részére, valamint**
- b) a külföldi kurzusokon, tanulmányutakon és nemzetközi versenyeken való részvétel támogatására.**

Felhívjuk a pályázók figyelmét, hogy külföldi nyelvtanfolyam elvégzését nem áll módunkban támogatni.

A pályázaton részt vehetnek:

Egyetemi, főiskolai hallgatók, továbbá egyetemi, főiskolai végzettséggel rendelkező művészek, tudományos szakemberek. (maximum: 35 éves korig)

Megpályázható támogatások:

- a) rövid időtartamú kurzus, illetve versenyek esetén útiköltség hozzájárulás maximum 100.000 Ft,**
- b) külföldi tanulmányutakon való részvételnél maximum 150.000 Ft,**
- c) 2004/2005-ös tanévben külföldi felsőfokú oktatási intézményekben tanulók esetében egy évre legfeljebb 300.000 Ft, mely félévenként 150.000 Ft-os részletben kerül kifizetésre.**

A pályázat beadási határideje folyamatos.

A pályázatok támogatására egyedi elbírálás keretében kerül sor, a támogatási keretösszeg erejéig.

A rendelkezésre álló keret: 10 millió forint

A pályázatnak tartalmaznia kell:

(verseny, kurzus, tanulmányutakon való részvétel esetében)

- kitöltött adatlapot,
- a fogadó intézmény, vagy szervezet meghívólevelét
- a fogadás feltételeiről szóló nyilatkozatot (szállás, ellátás, ösztöndíj stb.), továbbá e dokumentumok magyar nyelvű másolatát
- egyetemi és főiskolai végzettséggel rendelkezők esetében: végzettséget igazoló diploma másolatát
- helyi cigány kisebbségi önkormányzat, vagy cigány civil szervezet, vagy kisebbségi szószóló, ennek hiányában a települési önkormányzat jegyzőjének vagy családsegítő szolgálatának ajánlását, mely tartalmazza, hogy a pályázó a pályázati feltételeknek megfelel.

(felhívjuk a pályázók figyelmét, hogy a pályázati kiírásban meghatározottakon kívül semmilyen más ajánlást nem fogadunk el.)

A pályázatnak tartalmaznia kell:

(2003/2004-es tanévben felsőfokú oktatási intézményekben való részvétel esetében)

- a kitöltött adatlapot,
- akik 2003/2004-es tanévben kezdik meg a külföldi felsőfokú tanulmányaikat, az érettségi bizonyítvány és a felvételtől szóló értesítő fénymásolatát.
- felsőbb évfolyamos egyetemi, főiskolai hallgatók esetében az utolsó szemeszter eredményes befejezését igazoló lecke-könyv másolatát, és a beiratkozásról szóló igazolást,
- egyetemi és főiskolai végzettséggel rendelkezők esetében: végzettséget igazoló diploma másolatát
- fogadó intézmény, vagy szervezet meghívólevelét
- a fogadás feltételeiről szóló nyilatkozatot (szállás, ellátás, ösztöndíj, stb.), továbbá e dokumentumok magyar nyelvű másolatát.
- helyi cigány kisebbségi önkormányzat, vagy cigány civil szervezet, vagy kisebbségi szószóló, ennek hiányában a települési önkormányzat jegyzőjének vagy családsegítő szolgálatának ajánlását, mely tartalmazza, hogy a pályázó a pályázati feltételeknek megfelel.

(felhívjuk a pályázók figyelmét, hogy a pályázati kiírásban meghatározottakon kívül semmilyen más ajánlást nem fogadunk el.)

A pályázónak nyilatkoznia kell arról, hogy mennyi a kinttartózkodás teljes költsége és – amennyiben e pályázat útján a támogatást elnyeri – a kinttartózkodás további költségeit milyen forrásból tudja fedezni.

A pályázatot 1 példányban a Közalapítvány Irodájába kérjük eljuttatni a szükséges mellékletekkel együtt.

Pályázati adatlap beszerezhető:

Magyarországi Cigányokért Közalapítvány Irodájában **személyesen** (1091 Budapest, Üllői út 47-49. Telefon: 455-9030, Fax:

Kérjük, az adatlap kitöltése előtt a pályázati felhívást szíveskedjék figyelmesen átolvasni!

**A Magyarországi Cigányokért Közalapítvány Kuratóriuma
pályázatot hirdet a 2004/2005-ös tanévre,
az általános iskolák 5., 6., 7., 8. osztályos, hat évfolyamos gimnáziumok
1., 2. osztályos, valamint a nyolc évfolyamos gimnáziumok
1., 2., 3. és 4. osztályos cigány tanulói számára az alábbi ösztöndíjakra:**

1. „CZINKA PANNA ÖSZTÖNDÍJ”	– 4,5-es tanulmányi átlag felett,
2. „TANULÁST TÁMOGATÓ ÖSZTÖNDÍJ”	– 3,5-től - 4,49-es tanulmányi átlagig,

Felhívjuk azon oktatási intézmények figyelmét, ahol szöveges értékelés szerepel a bizonyítványban, szíveskedjenek a tanulók eredményét érdemjegyre átszámítani és az erről szóló igazolást csatolni a pályázathoz.

Az ösztöndíj támogatás célja:

Elősegíteni a középfokú továbbtanulást megalapozó általános iskolai tanulmányok folytatását és befejezését.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a kitöltött adatlapot,
- az 2003/2004-es tanév végén kapott bizonyítvány fénymásolatát, amelyet az iskola tintás aláírással és bélyegzővel hitelesít (az aláírás és a bélyegző nem lehet fénymásolat),
- eredeti iskolalátogatási igazolást,
- helyi cigány kisebbségi önkormányzat, vagy helyi cigány civil szervezet, vagy kisebbségi szószóló, ennek hiányában a települési önkormányzat jegyzőjének vagy családsegítő szolgálatának ajánlását, mely tartalmazza, hogy a pályázó a pályázati feltételeknek megfelel.

(felhívjuk a pályázók figyelmét, hogy a pályázati kiírásban meghatározottakon kívül semmilyen más ajánlást nem fogadunk el.)

FIGYELEM!

HIÁNYOS VAGY HATÁRIDŐN TÚL ÉRKEZETT PÁLYÁZATOKAT NEM FOGADUNK EL, AZOKAT ÉRVÉNYTELENNEK TEKINTJÜK. (HIÁNYPÓTLÁSRA NINCS LEHETŐSÉG!)

Az ösztöndíj támogatás havi összege:

1. „CZINKA PANNA ÖSZTÖNDÍJ ” esetén
4,5–5 tanulmányi átlagig havi 6.000 Ft, félévenként 30.000 Ft.
2. „TANULÁST TÁMOGATÓ PÁLYÁZAT” esetén
4 – 4,49 tanulmányi átlagig havi 4.000 Ft, félévenként 20.000 Ft.
3,5 – 3,99 tanulmányi átlagig havi 3.000 Ft, félévenként 15.000 Ft.

Az ösztöndíjat elnyert tanulók részére a támogatást tanulmányi félévenként egy összegben folyósítjuk.

A PÁLYÁZATOK BENYÚJTÁSI HATÁRIDEJE:

2004. SZEPTEMBER 30.

A pályázatok elbírálási határideje:

2004. október 31.

A megítélt támogatás kifizetésének határideje legkésőbb

2004. december 15-e.

A második félévre csak annak a tanulónak kerül ismételt megállapításra a tanulmányi ösztöndíj, aki a 2004/2005-ös tanévre vonatkozóan pályázatát 2004. szeptember 30-ig benyújtotta és a 2004/2005-ös tanév sikeresen befejezett I. félévéről szóló bizonyítvány hiteles másolatát, valamint a II. félévre szóló iskolalátogatási igazolást (adatlap nélkül) a Magyarországi Cigányokért Közalapítvány Irodájának 2005. március 31-éig megküldi, és tanulmányi átlaga megfelel a kiírásban közölt feltételeknek.

Határidőn túl érkezett félévi bizonyítványokra nem áll módunkban az ösztöndíjat folyósítani! Kérjük, hogy a személyes adatokban bekövetkezett változásokat (név, lakcímváltozás) a gyors és pontos ügyintézés érdekében a Közalapítvány Irodája felé soron kívül jelezn szíveskedjék.

A pályázatot 1 példányban a szükséges mellékletekkel együtt a Közalapítvány Irodájába kérjük eljuttatni.

A gyors és pontos adatfeldolgozás érdekében kérjük, hogy minden egyes pályázatot külön borítékban, ajánlott küldeményként szíveskedjenek továbbítani a Magyarországi Cigányokért Közalapítvány irodája részére. A problémák elkerülése végett az ajánlott szelvényt kérjük őrizze meg.

Pályázati adatlap beszerezhető:

Magyarországi Cigányokért Közalapítvány Irodájában **személyesen** (1091 Budapest, Üllői út 47-49. Telefon: 455-9030, Fax: 455-9038), vagy **felbélyegzett válaszbóríték ellenében** azt az iroda postán elküldi a pályázónak, illetve letölthető a **www.macika.hu** honlapról.

Kérjük, az adatlap kitöltése előtt a pályázati felhívást szíveskedjék figyelmesen átolvasni!

A Magyarországi Cigányokért Közalapítvány pályázatot hirdet a 2004/2005-ös tanévre gimnáziumi és érettségít adó szakközépiskolai tanulmányokat folytató, nappali tagozaton tanuló cigány diákok részére az alábbi ösztöndíjakra:

1. „CZINKA PANNA ÖSZTÖNDÍJ”
2. „TANULÁST TÁMOGATÓ ÖSZTÖNDÍJ”

– 4,0 tanulmányi átlag felett,
– 3,0-tól - 3,99-es tanulmányi átlagig,

Az ösztöndíj támogatás célja:

Elősegíteni a középfokú továbbtanulást megalapozó általános iskolai tanulmányok folytatását és befejezését.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a kitöltött adatlapot,
 - az 2003/2004-es tanév végén kapott bizonyítvány fénymásolatát, amelyet az iskola tintás aláírással és bélyegzővel hitelesít (az aláírás és a bélyegző nem lehet fénymásolat),
 - eredeti iskolalátogatási igazolást,
 - első osztályba lépők esetén a középiskolai felvételtől szóló értesítés másolatát és eredeti iskolalátogatási igazolást,
 - helyi cigány kisebbségi önkormányzat, vagy helyi cigány civil szervezet, vagy kisebbségi szószóló, ennek hiányában a települési önkormányzat jegyzőjének vagy családsegítő szolgálatának ajánlását, mely tartalmazza, hogy a pályázó a pályázati feltételeknek megfelel.
- (felhívjuk a pályázók figyelmét, hogy a pályázati kiírásban meghatározottakon kívül semmilyen más ajánlást nem fogadunk el.)*

FIGYELEM!

HIÁNYOS VAGY HATÁRIDŐN TÚL ÉRKEZETT PÁLYÁZATOKAT NEM FOGADUNK EL, AZOKAT ÉRVÉNYTELENNEK TEKINTJÜK. (HIÁNYPÓTLÁSRA NINCS LEHETŐSÉG!)

Az ösztöndíj támogatás havi összege:

1. „CZINKA PANNA ÖSZTÖNDÍJ ” esetén havi 7.000 Ft, félévenként 35.000 Ft.
2. „TANULÁST TÁMOGATÓ PÁLYÁZAT” esetén havi 5.000 Ft, félévenként 25.000 Ft

Az ösztöndíjat elnyert tanulók részére a támogatást tanulmányi félévenként egy összegben folyósítjuk.

A PÁLYÁZATOK BENYÚJTÁSI HATÁRIDEJE:

2004. SZEPTEMBER 30.

A pályázatok elbírálási határideje:

2004. október 31.

A megítélt támogatás kifizetésének határideje legkésőbb

2004. december 15-e.

A második félévre csak annak a tanulónak kerül ismételt megállapításra a tanulmányi ösztöndíj, aki a 2004/2005-ös tanévre vonatkozóan pályázatát 2004. szeptember 30-ig benyújtotta és a 2004/2005-ös tanév sikeresen befejezett I. félévéről szóló bizonyítvány hiteles másolatát, valamint a II. félévre szóló iskolalátogatási igazolást (adatlap nélkül) a Magyarországi Cigányokért Közalapítvány Irodájának 2005. március 31-éig megküldi, és tanulmányi átlaga megfelel a kiírásban közölt feltételeknek.

Határidőn túl érkezett félévi bizonyítványokra nem áll módunkban az ösztöndíjat folyósítani! Kérjük, hogy a személyes adatokban bekövetkezett változásokat (név, lakcímváltozás) a gyors és pontos ügyintézés érdekében a Közalapítvány Irodája felé soron kívül jelezni szíveskedjék.

A pályázatot 1 példányban a szükséges mellékletekkel együtt a Közalapítvány Irodájába kérjük eljuttatni.

A gyors és pontos adatfeldolgozás érdekében kérjük, hogy minden egyes pályázatot külön borítékban, ajánlott küldeményként szíveskedjenek továbbítani a Magyarországi Cigányokért Közalapítvány irodája részére. A problémák elkerülése végett az ajánlott szelvényt kérjük őrizze meg.

Pályázati adatlap beszerezhető:

Magyarországi Cigányokért Közalapítvány Irodájában **személyesen** (1091 Budapest, Üllői út 47-49. Telefon: 455-9030, Fax: 455-9038), vagy **felbélyegzett válaszboríték ellenében** azt az iroda postán elküldi a pályázónak, illetve letölthető a **www.macika.hu** honlapról.

Kérjük, az adatlap kitöltése előtt a pályázati felhívást szíveskedjék figyelmesen átolvasni!

A Magyarországi Cigányokért Közalapítvány a 2004/2005-ös tanévre tanulmányi ösztöndíj pályázatot hirdet gimnázium vagy érettségit adó szakközépiskola utolsó négy évfolyamának esti vagy levelező oktatási formájában tanuló, szakmunkásképző iskola, szakiskolai, illetve technikusképzésben vagy iskolarendszeren belüli, felsőfokú szakképesítést nyújtó képzésben nappali, esti, levelező oktatási formában résztvevő cigány tanulók részére.

Az ösztöndíj elnyerésére csak az a tanuló pályázhat, akinek a **tanulmányi átlaga legalább 3,0 és elégtelen osztályzat nélkül zárta az előző tanévet!** (Az átlag számításába nem számít bele a magatartás és szorgalom osztályzat!)

Az ösztöndíj támogatás célja:

Elősegíteni a középfokú továbbtanulást megalapozó általános iskolai tanulmányok folytatását és befejezését.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a kitöltött adatlapot,
 - a 2003/2004-es tanév végi bizonyítvány fénymásolatát, amelyet az iskola tintás aláírással és bélyegzővel hitelesít (az aláírás és bélyegző nem lehet fénymásolat),
 - akik a 2004/2005-ös tanévben kezdik meg "középiskolai" tanulmányaikat, a 8. osztályos év végi bizonyítvány fénymásolatát,
 - akik a 2004/2005-ös tanévben kezdik meg tanulmányaikat technikusképzőben, vagy felsőfokú szakképesítést nyújtó képzésben, azok a legmagasabb iskolai végzettségről szóló bizonyítvány és érettségi bizonyítvány fénymásolatát,
 - akik korábban fejezték be általános vagy középiskolai tanulmányaikat, de a 2004/2005-ös tanévben szeretnék folytatni közép- vagy felsőfokú szakképesítést nyújtó tanulmányaikat, szíveskedjenek pályázatukhoz mellékelni a meglévő legmagasabb iskolai végzettséget igazoló bizonyítvány hitelesített másolatát.
 - eredeti iskolalátogatási igazolást,
 - első osztályba lépők esetén a középiskolai felvételtől szóló értesítés másolatát és eredeti iskolalátogatási igazolást,
 - helyi cigány kisebbségi önkormányzat, vagy helyi cigány civil szervezet, vagy kisebbségi szószóló, ennek hiányában a települési önkormányzat jegyzőjének vagy családsegítő szolgálatának ajánlását, mely tartalmazza, hogy a pályázó a pályázati feltételeknek megfelel.
- (felhívjuk a pályázók figyelmét, hogy a pályázati kiírásban meghatározottakon kívül semmilyen más ajánlást nem fogadunk el.)

FIGYELEM!

HIÁNYOS VAGY HATÁRIDŐN TÚL ÉRKEZETT PÁLYÁZATOKAT NEM FOGADUNK EL, AZOKAT ÉRVÉNYTELENNEK TEKINTJÜK. (HIÁNYPÓTLÁSRA NINCS LEHETŐSÉG!)

Az ösztöndíj támogatás havi összege: havi 5.000 Ft, félévenként 25.000 Ft

Az ösztöndíjat elnyert tanulók részére a támogatást tanulmányi félévenként egy összegben folyósítjuk.

A PÁLYÁZATOK BENYÚJTÁSI HATÁRIDEJE:

2004. SZEPTEMBER 30.

A pályázatok elbírálási határideje:

2004. október 31.

A megítélt támogatás kifizetésének határideje legkésőbb

2004. december 15-e.

A második félévre csak annak a tanulóknak kerül ismételt megállapításra a tanulmányi ösztöndíj, aki a 2004/2005-ös tanévre vonatkozóan pályázatát 2004. szeptember 30-ig benyújtotta és a 2004/2005-ös tanév sikeresen befejezett I. félévéről szóló bizonyítvány hiteles másolatát, valamint a II. félévre szóló iskolalátogatási igazolást (adatlap nélkül) a Magyarországi Cigányokért Közalapítvány Irodájának 2005. március 31-éig megküldi, és tanulmányi átlaga megfelel a kiírásban közzétett feltételeknek.

Határidőn túl érkezett félévi bizonyítványokra nem áll módunkban az ösztöndíjat folyósítani! Kérjük, hogy a személyes adatokban bekövetkezett változásokat (név, lakcímváltozás) a gyors és pontos ügyintézés érdekében a Közalapítvány Irodája felé soron kívül jelezni szíveskedjék.

A pályázatot 1 példányban a szükséges mellékletekkel együtt a Közalapítvány Irodájába kérjük eljuttatni.

A gyors és pontos adatfeldolgozás érdekében kérjük, hogy minden egyes pályázatot külön borítékban, ajánlott küldeményként szíveskedjenek továbbítani a Magyarországi Cigányokért Közalapítvány irodája részére. A problémák elkerülése végett az ajánlott szelvényt kérjük őrizze meg.

Pályázati adatlap beszerezhető:

Magyarországi Cigányokért Közalapítvány Irodájában **személyesen** (1091 Budapest, Üllői út 47-49. Telefon: 455-9030, Fax: 455-9038), vagy **felbélyegzett válaszboríték ellenében** azt az iroda postán elküldi a pályázónak, illetve letölthető a **www.macika.hu** honlapról.

Kérjük, az adatlap kitöltése előtt a pályázati felhívást szíveskedjék figyelmesen átolvasni!

A Magyarországi Cigányokért Közalapítvány a 2004/2005-ös tanévre tanulmányi ösztöndíj pályázatot hirdet azon főiskolai, illetve egyetemi tanulmányaikat nappali tagozaton folytató cigány hallgatók részére, akik az első diploma megszerzéséért tanulnak és a képzés végén főiskolai vagy egyetemi diplomát kapnak.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a kitöltött adatlapot,-
- a 2003/2004-es tanév végi, *tanulmányi átlaggal lezárt index fénymásolatát*, amelyet a tanintézet tintás aláírással és bélyegzővel hitelesít (az aláírás és a bélyegző nem lehet fénymásolat). A KREDIT pontokat tartalmazó indexeket az adott oktatási intézmény tanulmányi osztálya a helyi szabályozásnak megfelelően az 5 fokozatú értékelésre számítsa át.
(amennyiben ez nem lehetséges, felhívjuk a pályázók figyelmét, hogy csak abban az esetben fogadható el a félév érvényesnek, amennyiben min. 15 kreditpontot ért el.)
- akik a 2004/2005-ös tanévben kezdik meg felsőfokú tanulmányaikat, az érettségi bizonyítvány és a felvételtől szóló értesítő fénymásolatát,
- a 2004/2005-ös tanévről szóló eredeti hallgatói jogviszony igazolást,
- helyi cigány kisebbségi önkormányzat, vagy cigány civil szervezet, vagy kisebbségi szószóló, ennek hiányában a települési önkormányzat jegyzőjének vagy családsegítő szolgálatának ajánlását, mely tartalmazza, hogy a pályázó a pályázati feltételeknek megfelel.
(felhívjuk a pályázók figyelmét, hogy a pályázati kiírásban meghatározottakon kívül semmilyen más ajánlást nem fogadunk el.)

FIGYELEM!

HIÁNYOS VAGY HATÁRIDŐN TÚL ÉRKEZETT PÁLYÁZATOKAT NEM FOGADUNK EL, AZOKAT ÉRVÉNYTELENNEK TEKINTJÜK. (HIÁNYPÓTLÁSRA NINCS LEHETŐSÉG!)

Az ösztöndíj támogatás havi összege: 12.000 Ft, félévenként 60.000 Ft

Az ösztöndíjat elnyert tanulók részére a támogatást tanulmányi félévenként egy összegben folyósítjuk.

A PÁLYÁZATOK BENYÚJTÁSI HATÁRIDEJE:

2004. SZEPTEMBER 30.

A pályázatok elbírálási határideje:

2004. október 31.

A megítélt támogatás kifizetésének határideje legkésőbb

2004. december 15-e.

A második félévre csak annak a tanulónak kerül ismételten megállapításra a tanulmányi ösztöndíj, aki a 2004/2005-ös tanévre vonatkozóan pályázatát 2004. szeptember 30-ig benyújtotta és a 2004/2005-ös tanév sikeresen befejezett I. félévéről szóló bizonyítvány hiteles másolatát, valamint a II. félévre szóló iskolalátogatási igazolást (adatlap nélkül) a Magyarországi Cigányokért Közalapítvány Irodájának 2005. március 31-éig megküldi, és tanulmányi átlaga megfelel a kiírásban közölt feltételeknek.

Határidőn túl érkezett félévi bizonyítványokra nem áll módunkban az ösztöndíjat folyósítani! Kérjük, hogy a személyes adatokban bekövetkezett változásokat (név, lakcímváltozás) a gyors és pontos ügyintézés érdekében a Közalapítvány Irodája felé soron kívül jelezni szíveskedjék.

A pályázatot 1 példányban a szükséges mellékletekkel együtt a Közalapítvány Irodájába kérjük eljuttatni.

A gyors és pontos adatfeldolgozás érdekében kérjük, hogy minden egyes pályázatot külön borítékban, ajánlott küldeményként szíveskedjenek továbbítani a Magyarországi Cigányokért Közalapítvány irodája részére. A problémák elkerülése végett az ajánlott szelvényt kérjük őrizze meg.

Pályázati adatlap beszerezhető:

Magyarországi Cigányokért Közalapítvány Irodájában **személyesen** (1091 Budapest, Üllői út 47-49. Telefon: 455-9030, Fax: 455-9038), vagy **felbélyegzett válaszboríték ellenében** azt az iroda postán elküldi a pályázónak, illetve letölthető a **www.macika.hu** honlapról.

Hegedűs Sándor

A kis botnyelvű

A kisfiú övbegyűrt ruhájával, nyakában lógó saruival mindig nagy derűtséget keltett. Kezdetben ugyan sokan megriadtak, azt híván, hogy tűzkiáltó rohan feléjük vagy ellenség írelője, hiszen – s ez volt a legmulatságosabb – futás közben be nem állt a szája. Valamilyen értelmetlen szöveget, istenekről szóló verseket kiabálgatott maga elé. Aztán – mint mindent, ami állandó – megszokták és jókat derültek az oktan futkosáson. Lassan éppen úgy hozzá tartozónak vélték a piachoz, mint az első és utolsó vásárlónak járó kedvezményt, az állandó zajt, a saját áruk egekig dicsérését s a más portékájának cseplését. Ha egy nap elmaradt, már szinte hiányzott. Egymást kérdezték az árusok, hogy vajon a másik látta-e a kis idétlent. Névről sokáig nem ismerték, de az egyik közelében lakó egyszer elárulta, hogy a néhány éve elhunyt Demoszthenésznek, a gazdag fegyvergyártónak a fia, akit édesanyjával együtt kiforgatott a rokonság a vagyonából, s most szinte kolduskenyéren él az egykor szebb napokat látott család. Alighanem ebbe bolondult bele szegény fiú, innen eszement nyargalása. (Legalábbis ez volt a piacozók általános véleménye.) Persze, a hírnek szárnya nőtt, s egyre többen kezdték sajnálni a fiút.

Egy alkalommal elébe állt egy természetes asszonyosság erőszakkal rátukmálni néhány fürt szőlőt. A kisfiúnak lángra gyúlt az arca és semmiképp nem akarta elfogadni az ajándékot.

– Ne-em tu-u-udoom ki-ki-kifi-fizetni! – dadogta szörnyen eltorzult arccal.

– De hiszen én ajándékba adom, kisfiam. Bizonyára megéheztél a nagy szaladásban.

– Én De-de-mo-szthe-né-ész vagyok, s neem to-foga-gad-ha-to-mo el! – folytatta öntudatosan.

A szomszéd gyümölcsös harsány hahotára fakadt, s máris kiabálta tovább, amit hallott.

– Akkor legalább a mamádnak vidd haza! – mondta, és még két almát is a kezébe nyomott.

A fiú arcára kiült a tusakodás. Végül a józanész kerekedett benne felül.

– Joó, az a-a-any-anyukáámnaak és a hú-ugom-naak e-el-vi-visze-em mondta, és köszönet nélkül iramodott tovább. Lehet, hogy csak a képzelete játszott vele, de mindenütt hallani vélte, amerre csak elszaladt, a gúnyos mondatot: „Itt fut a Dedemo...”.

Elhatározta, hogy többet nem fut a piac felé. Sőt, többet egyáltalán nem fut. Pedig az egészét azért találta csak ki, mert észrevette, hogy futás közben beszélve kevésbé dadog. Ráadásul komoly tervei vannak, s azokhoz erős tüdő kell. Ahogy erre gondolt, valami konokság váltotta fel benne az előző hangulatát. Majd fognak ezek a Dedemózók még csodálkozni – tekintett dacosan a vásártér felé –, ha ott álllok majd az agórán, s lenyűgözöm

mindet az ékesszólásommal! Akkor aztán kérdezgethetik, ki ez a zengő szavú szónok?! Nagyot néznek majd a szomszéd fiúk is, akik újabban azzal szórakoznak, hogy körbeveszik, és hátba-mellbe vágják, hátha lenyeli a kavicsokat, amiket a szájában tart. Azért teszi ezeket is nyelve alá, mert a kicsiny kövek feketet vetnek a nyelvének, és kevésbé hebeg, ha szól.

A kondorhajú Bazilisz egyszer kileste, amikor éppen egy lapos követ vett a szájába, s azóta nincs nyugta. Kavicsvőnek csúfolják és eltángálják, ha tehetik, vihogva, ahogy köpködi kétségbeesve a kavicsokat. Igenis, én leszek a legnagyobb szónok – mondta magában, majd nagy erőlködéssel fennhangon is megpróbálta:

– Één leszek a legnagyobb szónok!

Már majdnem tökéletes! – lelkesedett újra magában. Dehogy is hagyom abba!

És másnap ismét feltűnt a forgatagban. Kezében magaszedett virágcsokorral, amit a néninek szánt az előző napi ajándékért. Amerre futott, többen harsánykodni kezdtek: „Jön már Dedemo! Itt fut a Dedemo!” A fiú azonban ügyet sem vetett rájuk. Loholása közben éppen egy verset szavalt. Az emberi ostobaságról.

Demoszthenész (Kr.e. 384-322) athéni államférfi, gyerekkori beszédhibáját leküzdve, az ókori világ legjelesebb szónoka lett. II. Fülöp macedóniai király elleni átütő erejű beszédeit, az úgynevezett philippikákat máig tanítják valamennyi beszédművésznek.

Pályázat címe:

***„Roma fiatalok esélyeinek növelése a felsőoktatásban
egészségügyi – szociális területen”***

Az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium pályázati úton pénzügyi keretet biztosít **emelt szintű érettségire - felsőfokú tanulmányokra való felkészítésre, ösztöndíj támogatásához**. Az előkészítő megszervezését, illetve az ösztöndíjak folyósítását a Minisztérium háttérintézménye a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet végzi.

A pályázat két részből áll

1. rész:

Az emelt szintű érettségire – felsőfokú tanulmányok felkészítő tanfolyamra a 2004/2005-ös tanévben a **gimnázium vagy szakközépiskola 12. nappali, esti, levelező** évfolyamon tanulók valamint a **korábban érettségizett** cigány származású fiatalok jelentkezhetnek, akik **egészségügyi-szociális területen** szeretnék felsőfokú tanulmányaikat folytatni.

A jelentkezők részéről az alábbi dokumentumok szükségesek:

- a tanuló önéletrajza, amely tartalmazza, hogy milyen szakon szeretne továbbtanulni valamely felsőfokú intézményben (családi háttér és anyagi helyzet ismertetése)
az önéletrajzban írjátok le melyik megyéhez tartoztok, mert az előkészítő megyei szinten fog működni.
- érettségi bizonyítvány fénymásolatának megküldése (a tárgyévben érettségizők az érettségi bizonyítvány megszerzését követően teljesítik, illetve a végbizonyítvány helyett az előző év végi lezárt bizonyítvány hiteles másolatát csatolják)
- nyilatkozat arról, hogy a pályázó romának vallja magát és tervei között szerepel a roma közösség javára végzett tevékenység
- a helyi cigány kisebbségi önkormányzat vagy helyi cigány civil szervezet, ennek hiányában a települési önkormányzat jegyzőjének ajánlása, mely tartalmazza, hogy a pályázó a pályázati feltételeknek megfelel.

Jelentkezéseket 2004. szeptember 30-ig kell beküldeni:

A támogatás kifizetése nem közvetlenül a személyek részére történik, hanem a szervező intézményhez Egyetemhez, Főiskolához – folyósítjuk, melynek maximált összege 70.000 Ft/fő

A pályázatok elbírálási határideje: 2004. október 10.

Az emelt szintű érettségire – a felsőfokú tanulmányokra való felkészítő tanfolyam kezdési határideje legkésőbb: 2004. október 18.

2. rész:

Az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium és a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet roma fiataloknak kíván lehetőséget teremteni arra, **egészségügyi – szociális területen** szerzenek felsőfokú képesítést.

Az ösztöndíj támogatásához olyan cigány származású fiatalok jelentkezését várjuk, akik a 2004/2005-ös tanévben egészségügyi – szociális területen felsőfokú oktatási intézményben tanulnak.

- **az első diploma megszerzéséért nappali, esti, levelező vagy távoktatási formában illetve másod- vagy további diploma megszerzéséért esti, levelező vagy távoktatási formában tanulnak.**

A jelentkezők részéről az alábbi dokumentumok szükségesek:

- önéletrajz (családi és anyagi helyzet ismertetése)
- a 2003/2004-es tanév végi tanulmányi átlaggal lezárt index fénymásolat, amelyet a tanintézet hitelesít
- a 2004/2005-ös tanévről szóló eredeti hallgatói jogviszony igazolása
- akik a 2004/2005-ös tanévben kezdik meg felsőfokú tanulmányaikat az érettségi bizonyítvány és a felvételtől szóló értesítő fénymásolat
- nyilatkozat arról, hogy a pályázó romának vallja magát és tervei között szerepel a roma közösség javára végzett tevékenység
- a roma közösség javára eddig végzett tevékenység ismertetése
- a helyi cigány kisebbségi önkormányzat vagy helyi cigány civil szervezet, ennek hiányában a települési önkormányzat jegyzőjének ajánlása, mely tartalmazza, hogy a pályázó a pályázati feltételeknek megfelel.

A támogatásban a személyek közvetlenül részesülnek, amelynek maximált összege 15.000 Ft

Az ösztöndíjat elnyert hallgatók részére az ösztöndíj támogatást tanulmányi félénként egy összegben folyósítjuk. A támogatás kifizetésének határideje: 2004. december 20.

Jelentkezéseket 2004 szeptember 30-ig kell eljuttatni:

Hiányos vagy határidőn túl érkezett pályázatokat nem fogadunk el!

***Az emelt szintű érettségire – felsőfokú tanulmányokra való felkészítő tanfolyam és az ösztöndíj jelentkezéseket
az alábbi címre kérjük elküldeni:***

Nemzeti Család és Szociálpolitikai Intézet 1134 Budapest Tüzér u. 33-35.

Információ kérhető:

Rostás Krisztina romaügyi szakreferens ; Tel: 06/1-465-5000, 126 mell., Mobil: 06/20-46-55-668; e-mail: krisztina.rostas@ncsszi.hu

L. D. Horoszkóp

2004. szeptember

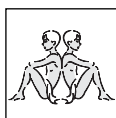
KOS (III. 21.–IV. 20.)

– Amilyen zűrösen indul a hónap, olyan csendes lesz a vége. Esténként régi emlékek törnek fel, amit nem tud mire vélni. Gondolja át nyugodtan hogy mi lehet ennek az oka. Nincsenek véletlenek, és ok nélkül sem történik semmi...

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

– Pontosság. Magabiztosság. Rámenősség. Ez a három dolog jellemzi a hónapját, és ezek segítik hozzá egy sikeres üzlet megkötéséhez. Egyik barátjától olyan információt kap, hogy alig fér a bőrébe az izgalomtól. Rendkívül hasznos hónap elé néz!

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

– Az ikrek néha hajlamosak arra, hogy túlbonyolítsák a dolgokat, de ezzel most többet ártanak, mint használnak. A legegyszerűbb módszer a leghatásosabb az élet minden területén. Hónap végén régóta várt lehetőség nyílik meg Ön előtt, és végre bebizonyíthatja rátermettségét. Ne költsön pénzt felesleges dolgokra. Közeli rokona állapota súlyosbodhat, figyeljen oda rá!

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

– Szerelmi élete, ami az utóbbi időben szinte teljesen megszűnt, most újra fellángol. Őrizze meg egészségét, és ügyeljen étrendjére.

Pénzügyi szempontból ez a hónap kiszámíthatatlan, de ami biztos, hogy egyik rokonával pénzügyi vitába keveredik.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

– Vidáman kezdi ezt a hónapot, de kerülje hónap közepén az olyan helyzeteket melyeknek vita lehet a vége. Egy meggondolatlan mondat is komoly következménnyel járhat. Feszült hangulatba kerülhet egy gyermek miatt is, akinek elege van abból, hogy mindig eljön a szeptember...

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

– Komoly össze-tűzésbe kerülhet kedvesével ha túl rámenős egy pénzügyi kérdéssel kapcsolatban. Legyen tapintatosabb és hallgassa meg az ő véleményét is. Ha nyitott marad az új lehetőségekre, most komoly eredményeket érhet el. Egy váratlan esemény fontos, pozitív fordulatot hoz az életébe, Ön mégis szorong...

MÉRLEG (IX. 24.–X. 23.)

– Ne játszon az ördöggel, ha üzletről van szó! Könnyen veszíthet! Komoly problémákkal kell szembenéznie, amikor egyik rokona a segítségét kéri. Ha úgy érzi nem tud segíteni neki, inkább ne folyton bele a dologba. Kisebb egészségi problémája támadhat. Bár hamar elmúlik, ezentúl több figyelmet kell fordítania Önmagára...

SKORPIÓ (X. 24.–XI. 22.)

– Próbálja kiengesztelni partnerét, ha megbántotta valamivel, különben hamar véget érhet kapcsolatuk. Mindketten önféjük és túl büszkék a bocsánatkéréshez.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

– Legnagyobb vágya repülőre szállni, ami távoli országba viszi. Nagyon is lehetséges, hogy hamarosan teljesül a vágya! Az intellektuális beállítottságú Nyilasokat ez a bolygóállás kifejezetten utópisztikus érdeklődéssel ruhazza fel...

BAK (XII. 22.–I. 20.)

– Akiknek gondot okoz, hogy fejezzék ki az érzéseiket, azoknak gyakran vannak gondjaik a bizalommal, az intimitással. Az intimitás nem jelent szexet: igazi közelséget jelent. A Bak jegyűek nehezen tudják kimutatni gyengéd érzéseiket. Olyan partnerrel lenne a legboldogabb, aki értékeli a teljesítményét. A Bak szülöttek szenvedélyre vágynak, csak nem tudják hogyan kérjék azt, mert kérdés nélkül szeretnék megkapni. Igazuk van!

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

– Minél vonzóbbnak és szexuálisan megfelelőnek érzi magát valaki, annál kevésbé valószínű, hogy egy külső csodálót keressen magának. Az emberek gyakran azért folytatnak tiltott viszonyt, hogy bebizonyítsák, még mindig kíváncsiak. Értse meg kedvesét, és harcoljon érte! Biztosan nem érzi magát elég kíváncsinak. Tegyen róla, hogy ne így legyen...

HALAK (II. 20.–III. 20.)

– A Halaknak olyan partnere akad most, amilyenre mindig is vágyott! Ez az okos új barát, méltányolni fogja az Ön tehetségét és fantasztikus képzeletét! Ne fogjon menekülésbe, fogadja el az élettől ezt a megérdemelt ajándékot...

A pályázat címe**„Roma fiatalok bekerülési esélyeinek növelése a felsőoktatásban a rendőrség, a határőrség, a tűz- és katasztrófa-elhárítás és a belügyi szervek állományában”.**

A Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet Szociálpolitikai Főosztálya a Belügyminisztérium Sajtó-, Civilkapcsolati és Esélyegyenlőségi Főosztályával közösen a cigány származású fiatalok rendőrré, határőrré, valamint katasztrófa-elhárítási szakemberré válásának elősegítése érdekében, pályázati úton, pénzügyi keretet biztosít **emelt szintű érettségire - felsőfokú tanulmányokra való felkészítésére.**

A programmal elő kívánjuk segíteni, hogy minél több cigány származású diplomás fiatal kerüljön a belügyi rendészeti szervek állományába.

Az emelt szintű érettségire – felsőfokú tanulmányra felkészítő tanfolyamra, a 2004/2005-ös tanévre, azok a roma fiatalok jelentkezhetnek, akik:

- **gimnázium vagy szakközépiskola 12. évfolyamos nappali, esti vagy levelező** tagozatos tanulói, vagy korábban érettségiztek, és akik a belügyi rendészeti szakmákra felkészítő oktatási intézményekben szeretnék felsőfokú tanulmányaikat folytatni;
- a **hivatásos szolgálati jogviszony** létesítéséhez szükséges alábbi feltételeknek megfelelnek:
- magyar állampolgárság,
- állandó magyarországi lakóhely,
- büntetlen előélet,
- a fegyveres szolgálat vállalása,
- kifogástalan életvitel a pályázó, a rendőrség és a határőrség tekintetében a közeli hozzátartozók és az egy háztartásban élők vonatkozásában is,
- egészségügyi alkalmasság,

A jelentkezéshez szükséges dokumentumok:

- a tanuló önéletrajza, mely a személyi adatokat is (név, születési hely, idő, anyja neve, lakcím, telefonszám) tartalmazza, és azt, hogy mely felsőoktatási intézményben szeretne továbbtanulni,
- érettségi bizonyítvány fénymásolata
- a 2005-ben érettségizők a 11. évfolyam év végi lezárt bizonyítványának hiteles másolatát csatolják,
- a helyi cigány kisebbségi önkormányzat vagy helyi cigány civil szervezet ajánlása, ennek hiányában a települési önkormányzat jegyzőjének támogató nyilatkozata, mely tartalmazza, hogy a pályázó a pályázati feltételeknek megfelel.

A jelentkezéseket 2004. szeptember 30-ig kell beküldeni az alábbi címre:

Nemzeti Család és Szociálpolitikai Intézet 1134 Budapest, Tüzér u. 33-35.

A pályázatok elbírálási határideje: **2004. október 15.**

Az emelt szintű érettségire – a felsőfokú tanulmányokra való felkészítő tanfolyam kezdési határideje legkésőbb: **2004. október 31.**

Információ:

Rostás Krisztina romaügyi szakreferens

Belügyminisztérium Sajtó-, Civilkapcsolati és Esélyegyenlőségi Főosztály, telefon: 06-1-338-28-32, Mobil: 06-20-46-55-668

Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet telefon: 06-1-465-5000/126 mellék

e-mail: rostaskrisztina@bm.gov.hu, krisztina.rostas@ncsszi.hu

Hiányos vagy határidőn túl érkezett pályázatokat nem fogadunk el!

FELHÍVÁS TÁBOROZÁSRA

A Belügyminisztérium Oktatási Főigazgatósága pályára irányító tábor szervez olyan cigány származású fiatalok számára, akik a rendőrség, a határőrség, a tűzoltóság és a katasztrófa-elhárítás szervezeteinél szeretnének elhelyezkedni.

A tábor időpontja: 2004. október 1-3.

Helye: Budapest, Adyigeti Rendészeti Szakközépiskola

A táborba 11. és 12. évfolyamos, nappali, esti vagy levelező tagozatos tanulókat várnak. Jelentkezhetnek korábban érettségizettek is, amennyiben 24 évesnél nem idősebbek.

A tábor ideje alatt a résztvevők áttekintést kapnak a belügyi rendészeti szervek munkájáról és arról, milyen feltételeknek kell megfelelni ahhoz, hogy valaki e szervezetek munkatársa lehessen. Megismerkedhetnek roma származású rendőrökkel, határőrökkel, tűzoltókkal és katasztrófa-elhárítással foglalkozó szakemberekkel, akik megosztják velük a hivatásuk gyakorlása során szerzett tapasztalataikat. (A jelentkezőknek részletes programot küldünk.)

A tábor térítésmentes, és a szervezők megtérítik a résztvevők utazási költségét is.

A Jelentkezést 2004. szeptember 20-ig várják az alábbi címen:

Belügyminisztérium Sajtó-, Civilkapcsolati és Esélyegyenlőségi Főosztály, 1903 Budapest, Pf.: 314

Információ: Rostás Krisztina, Telefon: 06-1-338-2832; 06-20-465-5668, E-mail: rostaskrisztina@bm.gov.hu